

Ar pašča wifuschehlīga Augsta Keisara wehleschanu.

Mahjas Weefis ar peeli-
lumem maksā:
Ar peefubstifšanu
eefshemē:
Par gadu 3 rbl. — lap.
1/2 gadu 1 rbl. 60 lap.
1/4 gadu 1 rbl. — lap.
Rīgā fanemot:
Par gadu 2 rbl. — lap.
1/2 gadu 1 rbl. — lap.
1/4 gadu 60 lap.
Ar peefubstifšanu
ahsemē:
Par gadu 3 rbl. 60 lap.
1/2 gadu 2 rbl. — lap.
1/4 gadu 1 rbl. — lap.

Mahjas Weefis.

Politiskis un literariskis laikraksts.

Redakcija un eefpedizija
atrodas Rīgā,
Eesta Pates grabmatu-
un bilshu-brufatara un
burtu-lectura pē Petera
bajņas.
Sludinājumi maksā
8 lap. par weenas slejas
smalku rakst rindinu.
Eestelejumi un Mahjas
Weefis un sludinājumi
fubjami un fchabdu arefi:
Dr. oecnomis roseris
Maats. Biacnes, r. Para
(Mahj. W. eefped. Rīgā.)

Mahjas Weefis isnahē weenreis nedelā, treschdeenās. — Ar fatru numuru isnahē literariskis peelikums un fatru mehnesi semtopibas peelikums.

Satura: Aisrahbijumi, tā apkarot ugunsbreefmas. I. — Kas
jel un pajemina labības ženas pasaulē tirgū? II. — No eef-
shemē: a) Bahdibas leetas. b) Baltijas notikumi. c) No žitām
kreewijas pusem. — No Rīgas. — Grabmatu galds. — Rūgne-
jība. — Uf beewidzem. X. — No ahrsemem. — Uhtupes (torģi)
Kwihte. — Eirgus finas. — Telegramas. — Dashedi raksti: Eiropas
lara stotes. (Eurpinajums.) — Sauns aparats. — Par dahrgatmenu
wehtribu.

Literariskā Peelikuma: Rantojums. — Zelojums uf
semela polu. — Abfalons.

Semlopias Peelikuma: Par lartupefu usglabafšanu.
— Waj auglu foseem eefpehjamis nest latru gadu auglus? (Eeigās.)
Bakteriologija laufaimneezidā.

Aisrahbijumi, tā apkarot ugunsbreefmas. I.

Behdejā laikā aifustinats jautajums, tā uf laukeem
wifekmīgaf aplarot ugunsbreefmas. Zehloni uf to dewa
Rīgas Bahju awise „Rīgafche Rundschau“, pahrmesdama,
ta weetejee eefshiwotaji wifpahri uf laukeem ugunsbreefu
gadījumās neta newihšojot darit, laudami ehkam glufchi
meerigi lihds pamatam nodegt un eeteiz, dibinat uguns-
dshfejju beedribas pehz pilsehtu parauga. „Balt. Wehst-
nefs“ norahda fchos pahrmatumus par nedibinateem un
ufatjina lauzineekus, isteitl fchini leetā fawas domas, uf
to radees wefels eefshiwotaju pulks, tā to „B. W.“ redak-
cija peefihmē. Weens tahds rokšis jau nodrukats „B. W.“
Nr. 226., kura eefshiwotajis gan ne fihlums, tomehr prin-
cipā peefriht Rīgas Bahju awises domam, ta wifmas latrā
mahjā jaegahdajas pa sprizel un žiteem daitteem. Behz
„B. W.“ redakcijas peefihmes gaidama wehl wefela fchabdu
rakstu wifkne, ar kureem, ja tee tahdā pašča garā buhs
farafliti, tā nupat minetais, usrahdot uf dahchadeem dsh-
fchanas lihdsleekem, faweenteem ar leelakeem waj masa-
keem isdewumeem, daudf gan netaf nebuhs lihdslees.
Dihwe dautstahet atgadas, ta karo ar wifsem speheem
pret breefmam, kamehr pret fcho breefmu raditajeem zehlo-
neem nepazet ne pirtita. Leelatais swars wifpirms leelams
uf to, lai nowehrstu fchos zehlonus, tad tilai otram lah-
tam peegreefchama wehriba uf jau iszehlufchos breefmu no-
flahpeschanu. Dashedās sehrgās mehš mas ko palihdsetu,
ja nemtumees tilai fahrgufchos ahrstet, netaf nemehgina-

dami nowehrst flimibas zehlonus, isnihžinat flimibu rabi-
tajus dihtus — bazitus. Eapat ari fchaf gadījumā mums
leelata wehriba japeegreefch tam apstahlim, lai nowehrstu
resp. masinatu ugunsbreefu iszehlufchos, tad tilai — ja at-
liktos lihdsleki — waretum puhleetes no aifdegufchās ehlas
wehl lahdu masuminu isglahbt, ja neisdodas jau pašča
fahlumā noslahpet uguni.

Eelams pahrejām uf ugunsbreefu zehloneem un to
nowehršanu, tā ari uf iszehlufchos ugunsbreefu aplaro-
fšanu, aprahdišim Rīgas Bahju awises pahrmatumu ne-
pareifibu muhsu lauzineekem un tās lauku apstahktu ne-
pahifšanu.

Eewedot kaut tahdā finā lahduf pahrlabojumus waj
aifardfibas lihdslektus pret draudofchām breefmam, tā pret
uguni, flimibām, negaišu u. t. t., japaflit jo smalki weete-
jee apstahkti, lai waretum pareifi apwehret, waj eefpehjamis
nodomatos jauneewedamos eerihlojumus pawifam praktiski
iswest un waj tee tad fahneegs fawu mehri. Apstahkti uf
laukeem pawifam nefaeetas ar apstahkteem pilsehtās, tā to
latrs, kas ween lahdeif uf laukeem un pilsehtā buhs bi-
jis, warēs bej fewifchās aprahdišanas spreest. „Rīgaf-
sche Rundschau“ leelas fchis azim redsamās un rofam
taustamās pateefības nenohēdrot, peemehrodama uguns-
breefmās tahdus pat aifardfibas lihdslektus uf laukeem, tā
pilsehtās, pahrmesdama lauzineekem, ta tee ugunsbreefmu
gadījumās isurotees ghehwi, newihšodami eegahdatees
fchim noluhkam wajadstigos dshfchanas rihkus, tā sprizes un
žitus, turklat leetodama augfli stanofchās frafas, tā „a r
l a b u, z e e f c h u g r i b u w i f s e e f p e h j a m s“ un tam-
lihdsigās. Sche no fawas puses waru Rīgas Bahju awisei, kurai
tatschu tā tahdai jaruhpejas par samu lihdsilfonu un wifas
zilwezes lablahjibu, dot fchim lihdsignis padomus lipigu
flimibu aplarofchanas finā. Ir israhdijees, ta leelpilsehtu
zeefchā kopdshwe weizina lipigu flimibu isplatišanas, ta
pilsehtās tās pawifam neiffuhd, kamehr uf semem tās laiku
no laika usnahē, bet tad atkal uf ilgau laiku pawifam
nosuhd. Nu, fche pehz minetās awises parauga padoms
naw ilgi meklejams, jadhifwo pilsehtā til pat isflaidus tā

uf laukeem, tad ari pilsehtā lipigas flimibas tā neifplati
fees. Dirs wehl labafs, pamatigafs lihdslektis: finot,
ta lipigas flimibas iszeetas zaur flimibas dihtleem
jeb bazifeem, eekufstot fcheem zilwela organifmā, un ta
fchee baziti mifst no dahchadeem desinfekcijas lihdsleekem,
tā sublimata, larbola un žiteem, tagad pehz „Rig. Rundsch.“
analogijas ir koti weegli tos padarit nekaitigus: lai min.
awises redakcija til fawem l a b u g r i b u, lai faker wifus
lipigu flimibu bazitus, uslej teem minetos fchidrumus uf
afes, tad wif lihdsilfoni buhs uf reifes atpestiti no fcheem
zilwezes nitneem naidneekem. Lihdsigs fcheem padomeem
ir „Rig. Rundsch.“ newihšības pahrmatumus muhsu lauzi-
neekem, eegahdatees ugunsdshfchamos rihkus, lahduf leeto
ugunsdshfejji pilsehtās, un nodibinat ugunsdshfejju beedribu,
ismahžot fchim noluhkam wifrus, kuri ar teem prafstu rih-
fotees u. t. t., tā to tuhlin redsefim, apluhkodami tuwal
lauzineeku apstahktus.

Pahifstot muhsu lauzineeku truhžigos faimneezistos ap-
stahktus, latrs bej lahdas teifchanas fapratif, ta teem naw
eefpehjamis ugunsdshfchamu rihku eegahdahanai upuret
leelas naudas fumas, un ja ari lahda lihdsleki
to atkautu, tad tomehr tas wifai mas lihdsetu, ee-
guldit kapitalu ugunsdshfchamās rihdās un gaidit uf uguns-
breefu, kurfch warubht nahks pehz 100 gadeem waj pat
nemas, ja prahžiti rihfotees ar uguni. Tahds daris daudf
prahžigaf, apdrofchinadams ehlas lihds ar mantibu lahda
ugunsapdrofchinafchanas beedribā; tad nebuhs pat jarajefas
par to, ta zaur spehji iszehlufchos uguni nefadeg lihds ar ehlu
par dahrgu naudu eeguhtee dshfchamee rihki. Newar fchajōs
gruhtōs laifōs ne prahst, ne ari runa buht par to, ta latrs
faimneeks, mahjas ihpafchneeks waj rentneeks eegahdatos
dahrgalus ugunsdshfchanas rihkus. Tās muhsu masgreunt-
neekem latram par fewi ne-eefpehjami. Tadeht tad
mums atliktos tilai to peenemt, ta wefela fabeedriba, wifis
waj draudse, weenodamās eegahdatu few min. rihkus waj
pat organifetu pehz „Rig. Rundschau“ padoma wefetu
ugunsdshfejju komandu un to ufsturetu.
Majōs pagastōs ari tas nebuhs eefpehjamis. Eur-

Dashedi raksti.

Eiropas lara stotes.

(Eurpinajums.)

Tad wehl pee tagadejeem kugeem pasahktis eebuhwet
sem uhdens linijas „brunu dekis“. Leeta ta, ta kuga seenu
brunas to tilai fargā no fchahweeneem, kas nahē talfnā
linijā no otra kuga waj fauffemes baterijas. Behdejōs
gadu beemītōs nu fahkti leetot stipri leelgabalī — „meeferi“,
tas fchauj granatas un proti newif talfni uf mehreto weetu,
bet ar lihumu, zaur gaisu. Meeferi teel noslahditi, flato-
tees pehz uftahdita mehka tahkuma flihpati waj stahwaki
uf augfchu. Iffchautā granata fteen wifpirms stahwu
gaisā, tad — apstahstot — atfal kriht ar lihumu semē un ufstihē
domatam mehretim talfni no augfchas, kur tad ta pahrsprahgt
un war padarit leelu postu, fewifchki ja ta ufstihē uf ne-
apbrunota, ihpafchi wehl kofa kuga deka, — tad ta war is-
fistees kugim lihds pat apafschai zauri un to breefmigi fa-
bojat, pat ihfā laikā nogremdet, ja ta ari kuga dibenu
dabon iffli. Agraf, kamehr leelgabalū lodes un granatas
talfija glufchi apafas, tās nespēja beesafam brunam neta
padarit. No augfchas ufstihē un pahrsprahstot apafa
granata newareja ne kofa deki lahgnus pahrsfist, tagad tās
arween talfā stipri eegarenas ar afu „spizi“, 3—4 reifes
garafas neta to zaurmehs; zaur to ween jau tam 3—4
reifes leelaks spehls neta ta pašča zaurmehra apafai lodei,
un ta war daudf weeglaf pahrsfist preefschmetu, pret turu
atburas un isurbtees zaur kuga seenu waj deki. Tapehž tad lara
kuga buhmetaji bija peefpeefli, apstah ar brunu platem
ari kuga deki, bet tad nu neapfita ar fchām brunam wif
pašču kuga wifdeki, wifru, bet brunu dekus eetaifija sem
kuga fahnu brunu jostas, sem uhdens linijas brunam. Ja
brunu dekis fegtu pašču kuga wifru, tad granata fahnds
eefchauta, waretu kuga ruhme pahrsprahgt un kuga fahnus
un dibenu fahdragat, ja turpretim brunu dekis atrodas sem
uhdens linijas, tad eefchautā un pahrsprahgufe granata
gan war kuga eefchās wifspufi stipri fahbojat, bet ta ne-

spehji kugi nogremdet, kamehr kuga apafschaku fargā
brunu dekis.

Tā fahktos brunu kreiserus, ar stipreem leelgabaleem
isfihkotus ahrbrauzeju kugus nebija eefpehjamis wifzauram
fargat ar fahnu brunam. Uf fcheem brunu kreiserem eerih-
loja weenigi brunu dekus sem uhdens linijas. Tahdā lahrtā
to nebrunotā wifdafa wareja tapt fahchauta no lodem tā
feets un kreiser tomehr spehja turetees wifru uhdenu.
Brunu dekus talfā 3—4 zollas, ja daudf 5 zollu beefus, teh-
rauda, jo peerahdits, ta wifstiprafās meeferu granatas, no
augfchas krihtot, nespēja tahdus dekus pahrsfist. Brunu de-
kus talfā masleet welwetus, ar isdobjumu uf augfchu,
widū, lai ta fargatās telpas sem deka, turās atrodas kuga
maschinas, eerofchū, ogfu un pahrtifas krahjumi, buhtu
leelakas. Tadehjadi brunu dekis gan war tilt ari no fah-
neem trahpirts, bet lodes waj granatas jau tilai tad war
israhdit pilnigi fawu spehlu, ja tās uftifas talfni pretim
atrodofchai brunu platei, ja turpretim brunu plate stahwu
stipri flihpi, tad ta waretu buht 3 reifes plahnaka neta
stahwu atrodofchās plate, un lode, kas pehdejai isfistos zauri,
nephetu eedragat flihpi gulofochu brunu plati. Bej tam
lara kuga seenas uhdens linijā un brunu dekus wehl fargā
zaur tā fahkteem „koferu dambeem“, proti aif ihlām farga-
tajām brunu platem wehl atrodas wairaf pehdu attahlumā
otra seena no plahnā dshlās waj tehrauda bleka, starptelpas
starp brunu plati un eefschupses bleki, fadalitās daudf ma-
finās lambarifchōs — „zellees“. Sche lambarifchi peepilditi
ar fahmalzinatu kofka mafu waj ar zellulofu. Zaur to
panahktis tas labums, ta ja kuga seena sem uhdens waj
brunu dekis tomehr tiltu pahrschautis, ta tad uhdens fahktu
pluhst wifpirms „koferu damba“ lambariti. Zaur tahdu
uhdens eepuhfchānu isplehšchās, peewelkotees ar uhdeni,
kofka maja waj zellulofa, un nu teel robs, to lode isfifufe,
aifpildits no fchās mafas un uhdens neteel wif pašchās
kuga ruhmes un newar kugi nogremdet. Kara kugeem tah-
dās „zellees“ fadalitās dubultseenas eetaifitās wifzauram
sem uhdens. Tahdā lahrtā lara kugi war usdurtees uf
fehlla, pat uf klints, bej ta jau grintu. Ir peedshiwots,
ta tahdi kugi ar dubultseenam un dubultu dibenu, uf al-

meneem usbrauzot dabufufchi lahdu duzi zaurumu ahrseendā
no kureem latris par fewi nemot spehtu kugi peepshudinā
ar uhdeni un nogremdet, bet zaur dubultseenu un „zefku“
eetaif wifas bruhzes kugam neta newareja laitet. Weens
nelabums tomehr arween peemihē smagajem brunu kugeem,
ar faweem brunu torneem un miflu leelgabaleem: to fma-
guma widujis atrodas pahraf augstu, arween wifru uhdens,
un tahdā lahrtā lara kugis daudf weeglaf nelaimes gadi-
jumā war apshweestees aplahrt ar dibenu uf augfchu, neta
fnagi peelahdeis tirdfneezības kugis, kura smaguma widujis
guf sem uhdens. Tās fewifchki israhdijās 1893. gadā
Augfu brunu kugim „Victoria“ Sirijas peefrafel faduro-
tees ar brunu kugi „Camperdown“. Zaur nepareifju
komandu kugis „Camperdown“ ar fawu peefi eedufra
„Victoria“ preefchagalā plafchu robu. „Victoria“ gan
tuhlin wehl negrima, jo uhdens, pateizotees kuga fadalifchānai
daudf atfewifchās nodafās, netaf til ahtri ne-estrehja
kugi, bet ispildija til lahdas nodafas kuga preefchagalā.
Eetezejufchā uhdens daudfuma deht kugis „Victoria“ koti
labi buhtu warejis brantl tahlaf, bet nu netika neparedse-
tais gadījums: uhdens peepildijis kuga preefchagalā labo-
pufi, to stipri pawifla uf labeem fahneem (Steuerbord), wifis
miflu kugis fawdeja lihdsfwaru un apshweedās talfni aplahrt
— „kenterēja“, pee lam wairaf neta 300 kuga laufchu
nosifhta, nepatapufchi isfreet uf kuga wifrus, kamehr tee
250, kas atradās uf kuga deka, gandrihs wif tifa no tu-
wumā atrodofchōs kugu laiwam isglahbt. Ja brunu ku-
gam „Victoria“ nebuhtu bijufchi til augfli smaguma punktis
un brunu žitabele, tā ari miflu leelgabali, ar wahrdū fahot
ja ta smaguma widujis buhtu atradees sematu, tad tas
nebuhtu apshweedes. Tapehž brunu kreiseri, kureem naw
fahnu brunas un brunu torni, bet tilai brunu dekis sem
uhdens linijas, ir daudf drofchaki pret tahdu apshweefchānos,
jo to smaguma widujis atrodas sem uhdens.

Kas uf pašchām brunam atteezas, tad pašchōs pehdejōs
gadōs atfal talfā stipri plahnakas brunas, tā agraf. Schis
plahnakās lara kugu brunas tomehr naw nestiprafas, jo
brunu materials ir stipri pahrlabots un isturigafs. Nefi-
natajis islahjīs lara kugu brunu beefumu, leelgabalū fma-

Ļaht isdevumus par ugunsdzeschameem rihkeem re-
partejot (isbalot us galvam), isnahktu la katram fain-
neekam daudš jamatā, ko tas nebašpehtu. Gespeh-
jams nest leelalus isdevumus weenreihigi, eegahdajotees
ugunsdzeschamos rihkus, un usurat tos weenmehr lahrtibā,
buhs weenigi leelakam kaufchu sabedribam, warbuht ne-
daudsam draudsem un weseleem aprinkeem. Bet nu nahk
jantajums, waj schahdi rihlodamees safneegim sawu mehri,
waj buhs espehjams ugunsgrēhtu gabijums sneegt zereto
pahlhdsibu un waj panahktē labumi atlihdsinās leelos
isdevumus? Šehe bes labās leelas zeremonijas noteikti
ja-atibid ar ne; tahds eerihkojums buhs tikai nedaudsem
sabeehdribas lozleem derigs, leelum leelakai daikai nelihdses
nela — neds sprizes, neds pat labi pehz pilsehtu parauga orga-
nizeta (eerihfota, eelahrtota) dsehseju komanda, ka to tuhlin
redsehtim. Semju apstahli žitadi nēla pilsehtās. Tapehz
uš semem ugunsgrēhtu gabijeendš, ka to wehlat redsehtim,
jarihkojas pee dsehshanas žitadi nēla pilsehtās, ja gribam,
lai panahktumi atmahfatu isdevumus.

Leelalās walfis (pagasti) un draudses eenem dasch-
lahrt 20—30 un wairal werstis leelu isplatijumu garumā,
tura atronas islaihtas semneeku mahjas. Dsehshameem
rihkeem wajadses sawas noliktawas, kuru waretu eelahrtot
pee walfis mahjas. Ja nu ari peenentam, ka walfis
mahja resp. noliktawa atrastos pašchā walfis waj draudses
widū, tad lihds atahafakam mahjam isnahktu 10—15 un
wairal werstis. Tahlat jaewehro ari tas apstahlis, ka
zeemati pa leelum leelakai daikai nestahw leelzeta malā, bet
daschlahrt lihds 5 werstis atahlu, turōs ee-eet loti slikti,
nekopti žeki. Ižetotees tahdā pat ne wifai atahla mahjā
no uguns dsehshamu rihlu noliktawas ugunsgrēhtam, buhs
jafamellē wispirms žirgi, kuri pa wafaras laiku daschlahrt
ganas peegulā, jabrauz pehz rihkeem uš noliktawu,
jafamellē noliktawas atsehgas, las it fewiškē naktis laikā
faweenošs ar kawelleem, un tad jabrauz pa grumbukaino
žeku atpatak. Pee wifas schis rihžibas isees masakais
pahra stundas, pa kuru laiku nobegs netil ween weena
ehla lihds pamatam, bet pat diwas, trihs, eewehrojot to,
ka uš lauleem lihds schim ehlas ir pa leelakai daikai koka,
ar falmu jumteem, un tā tad ugunij drihs aprijamas.
Tadeht tad schahdi leelifsee dsehshamee rihki uš lauleem nefa-
sneedi sawa mehri, t. i. tee newar peepalihdsigi buht, lai no-
flahpetu iszehluschos uguni. Bet peenemim, ka dsehshamee
rihki peenahktu wehl laikā, ka uguns wehl naw wifai is-
platijuses, tad tomehr war gabitees atkal žita židele, naw
tuwumā leelalā wairumā uhdens, tur tad atkal dsehshameem
rihkeem un lihds ar to ismahžitai dsehseju komandai meerigi
janofkatas, ka ehla nodeg lihds pamatam, jo beeschi fasso-
pamas fainneezibas, kur uhdens mahjas wajadsibam ja-
peewed gandrihs žauru gabu wedam.

Wēhs it flaidri redsam, ka nekahdā želā newaram
isleetot leeliflos uguns dsehshanas eerihkojumus, lahdi
pastahw pilsehtās, ugunsgrēhtu gabijums uš lauleem, pat
pee wislabalās gribas ne. Pirmā gabijumā,

eegahdajotees tikai dsehshamos rihkus, las „p e e l a b a s
g r i b a s“ ari buhtu safneedsams, mehs nefašneedsam je-
reto panahktumu, jo teem katreis palaf brauzot tee nonahks
ugunsgrēhta weeta par wehlu. Dvē gabijumā, eerihkojot
ugunsdsehseju komandu, kura uš ta ween dshiwotu, lihdi
ar ugunsgrēhtu luhlotawu, isnahktu par daudš dahrgi,
tā ka žaur uguni gada laikā notifuse flahde, eewehrojot uš
semem wispahrigi derigan retos ugunsgrēhtus, islaihtu
warbuht tikai peekto dafu no teem isdevumeem, kuri
wajadšigi labi ar wifseem peederumeem, žirgeem, rateem u.
t. t. eerihkotas ugunsdsehseju komandas usuram. Tur-
klahst wehl ir jantajums, waj ari uš labako, pehz leelpilsehtu
parauga organizeta dsehseju komanda safneegs uš lauleem sawu
mehri: waj nelaimes weeta noffuhs laikā, eewehrojot augščā
min. kawellus: atahlumu, sliktos želus, weegli degošo ehlu
materialu un pehdigi uhdēna truhktumu, kurech (uhdens)
reti lahda mahjā atrahisees schim noluhkam peenahžigā
wairumā. Tahdā lahrta tad pahrmētumi, ka muhsu lauzi-
neeki nerihkojas pehz nupat aprahditā parauga, ir ne-
weeta, pawifam otradi, ja lauzneeki taihtu leelus isde-
wumus, eerihlodami ugunsdsehseju personalu pehz pilsehtu
parauga lihds ar wifseem preefch tam wajadšigeem rihkeem,
kuri (isdevumi) pahrafi par gada žaur uguni padarito
flahdi, tad tee buhtu taihtu pekami, ka neprot pareiši ap-
rehklinat un wifu apwehrt, un ka tahdā lahrta wehtigi
isfehtrsch naudu, bet ne tagad. Eewedot kaut
lahdus pahrlabojumus, mums katreis
jaraugas uš to, waj žaur teem patehrete
isdevumi ari atlihdsinajas, jo žitaditos
newar faukt wairs par pahrlabojumeem,
bet par rihkoshanos, kura isdarita bei
lahda aprehlina un jehgas. Schis eewehrojams
ari pee eerihkojumeem, žaur kureem nowehschamas resp.
pamašinamas breefmas ugunsgrēhtu gabijums. No schā
stahwokka tad ari apstahsim, ka nowehschami resp. pa-
mašinami ugunsgrēhtu žehloni un tā jarihkojas uguns-
grēhtu gabijums uš lauleem, lai safneegtu teescham labus
panahktumus tā ugunsgrēhtu žehlonu (tamlihds ari pašchu
ugunsgrēhtu) nowehschanas tā ari iszehluschos ugunsgrēhtu
apflahpeshanas — dsehshanas sinā. Wēhs redsehtim ka
ir bei leelu materielu upuru neshanas eespehjams lehti un
pat wehl labat apflahpet uš lauleem ugunsgrēhtus, ja til
rihtojamees prahtigi un peeweenojamees laulu apstah-
teem.

**Kas žel un posemina labibas ženas pa-
faules tirgōs?**

II.
Semeslu, kas wif leelalā waj masakā mehra dara
eespaidu uš labibas ženam, ir loti daudš. Tā peemehram
lad Seemet-Amerikas Saweenotās Walfis noteel druzjin
tahda birschas parahdiba, kas pagehr, lai leeleem weikat-
neekem buhtu jo wairal jo labat flaidras naudas rōlā,

tee stēds pahrdot fapirkšos un usglabatos leelos labibas kra-
jumus un tas, sinams, pamafina tuhlin labibas ženas.
Luhl, žaur schahdeem un tamlihdsigeem atgahjumeem ja-
zeefch muhsu semes rublischēem! Ari tai atgahjuma, tad
dahchi koloniju produkti (rašchajumi) teel uš lahdu weetu
leelalā mehra peeprahti, tad, sinams, želas kugu frakts (pre-
schu weschanas) ženas un žaur to top labiba waj nu pah-
doschanas weeta lehtala, waj atkal pirkshanas (patehresha-
nas) weetas dahrgaka. Pat tahdi atgahjumi, ka peemeh-
ram kugu strahdneetu (lahdetaju) atlahshanas no darba, las
sin lahda pasaules malā, nu, teifim Australijā — ari tas
war darit un dara eespaidu uš labibas ženam.

Tā tad mehš redsam, ka Londona ir wisshwarigatā
labibas ženu nošajitaja, isnemot rudšus, kuru galwenalā
tirgus weeta atronas Berlinē. Tirgus barometrs Londonā
grošas un mainas sem wismasalajeem telegramu sinu ee-
spaideem no wifam pasaules malam. Un schis sinas ne-
atteegas til uš labibas sehjas un plaujas stahwokli un wi-
nas krajjumu leelumu ween, bet ari daschdashadu semju
un tautu politifto un ekonomifto (fainneezifto) stahwokli,
tā ka eepreefch loti grūhti nošajit, tā buhs ar labibas
ženam.

Pirmās labibas ženas, sinams, nu gan rudenī wispahri
teel nošajitas pehz plaujas sinam tā Ēiropā, tā ari Seemet-
Amerikā. Uš seemas beigam tās mainas atkal pehz weh-
stīm is Australijas, Indijas un Argentinas. Pawasart
dara atkal uš ženam eespaidu sinas, ka sehja usdihguse
semes lodes seemela dakās. Žunija, žulija un augusta meh-
neschi ir wisklusakais laikmets. Schajā laikā wif nopeetni
seko sinam par labibas laulu stahwokli Ēiropā un Seemet-
Amerikā.

Žaur mineteē buhtu gandrihs wif galwenakee labibas
ženu mainu eemeshi, bet pehdējōs gaddš warešam manit,
ka ir ari daschās žitas leelas, las wifas pa-augstina waj
pafemina labibas ženas, lai gan tās ronās it nejauschī un
newaretu, ka leelas, it ka nekahda eespaida darit. Lai at-
gahdinajamees til, ka labibas ženas krita wifur, tifto dau-
dšas walfis sahla pahreet no bimetalifma uš monometal-
ifmu, t. i. no fudraba un selta walutās uš selta walutu
ween.*)

Londonas tirgū labibas ženu noteifshana nēflatas til
uš labibas sorti un winas ihpashibam ween, bet ari uš
tibrishanas weenadibu un — pastahwibu, tadeht ka tirgo-
tajam ir daudš labaki, tad tas pehr tihru prezī, lai ari
drufu sematas wehrtibas, bet ar žeeschi noteifšam un wee-
nadām ihpashibam.

Berlines labibas tirgū rudšu ženas nodibinas patlah-
wigi un no žiteem tirgeem ne-alkarigi, luhlojotees uš to,
žil Wahžijai wajadšigs eewest un žil Kreewija, ka ari da-
schas žitas semes spēhi isweft. Kad Kreewijā pehdējōs ga-
dōs, bija sliktas rashas, tad rudšu audsinashana pawairo-
jās jo leelā mehra Rumanijā, Bulgarijā, Austrijā un pat

* Stat. „Mājas Vēstis“ Nr. 4. rakstu: „Selta nanda.“

gumu un kugu leeluma farafstu, nonahks pee pawifam
greifa spreeduma, ja tas eedomasees, ka beesatās brunas un
smagatee leelgabalī, las schauj smagatās lodes un granatas,
ir ari wisstiprafee. Bateefbā peemehram 1880. gada
buhweteē Italeeschu kugu mišeni „Dailio“, „Dandolo“ ar
22 žollu beesam brunam un 100 tonnu (610 birkawu) leelgaba-
leem ir nestipraki par pehdējōs gaddš buhweteem lugeem ar til
12 žollu beesam brunam un 40—50 tonnu (ap 300 birkawu)
leelgabaleem. Proti agrak, tā lihds pat wehl 10 gabus
atpatak, wifas brunas tifa taihtas no kafamās dselss
(Schmiedeeisen), las gan bija loti fihstia un no lodes trahpita
neplahfaja, nefaštahargoja, bet to teesu ta ari bija stipri
mihtsta. Tifa ismehginatas tehrauda brunu plates, tās is-
rahbijās pahrat tranšlas, no wairal schahweeneem trahpitas
tās nereti faprahga gabalu gabalds, kaut gan nebija
pilnigi žaurschautas. Tapehz isdarija mehginajumus ar tā
fauktām „compound“, kopplatem, proti tifa fashweifetas
diwas plates, ahrežā no tehrauda, eeshchēžā no kafamās
dselss; tahdā lahrta ahrežā plates dafa wareja labat at-
turetees pret žauršchānu, kamehr eeshchēžā dafa to farga ja
no faprahghšanas gabalds. Mehginajumi bija eeshchamā
neisderwigi, bet drihs tomehr atrada tā taiht labatās „com-
pound“ kopplates, las teescham bija labu dafu stipralas
par tahda pat beesuma kafamās dselss platem. Žaurmehra
19—20 žollu beesā „compound“ plate akurat til pat si-
pira tā 24 žollu beesā kafamās dselss plate. Wehlat sahla
tehraudam peelift flahst masleet nifeta. Tahdas plates nu
gan bija mihtstakas par besnikela tehrauda platem, bet tās
til weegli neplahfaja un nu jau 24 žollu kafamās dselss
platei wareja pretim stahdit til 16 žollu beesu nifeta-tehrauda
plati. Ap 1891. g. Harwejs atrada, ka tehrauda platei til
weenu puš padarit žetaku, otru atlahja mihtstu, lai ta
til weegli neplahfatu. Tehrauda plates usureja wairal
beenas hwehloschās, žeeinajamā puš usbehra masleet fajmal-
žinatas koka un laulu ogles, un proti tā, ka gaisš nedabuja
peetift flahst un ogļu pulwers newareja fadegt, bet tapa
pa daikai usnemts no tehrauda plates wirsdatas, eeshchās
pat lihds 3 žollas dsitumā. Schahdas plates nu wehl
eesweeda ehla un tā žeeinajaja. Bes ogļu pulvera ari tā

dara, ka puhsch ogšurada bagatu gafi ar stiprām plehsham
uš hwehloschām tehrauda platem, žaur to tās ari usnem
ogšurada dakas un uhdēni, waj laufeta swinā, resp. ehla
eeshweestas top žeeinatas. Tahdas Harweja plates jau
bija til stipras un isdurigas, ka peetifa, ja tās taihtja til
14 žollu beesas, un pehdēžā laikā (1895. g.) Krupam is-
deewes pat 12 žollu beesas nifeta-tehrauda plates tā nožee-
tinat, ka tās stipruma žihnā pahrspehi 26 žollu beesas
lafamās dselss plates. Ar schim Harweja waj Krupa
platem tad leelas ilgā žihna stary leelgabaleem un brunam
praktifšā sinā buht isfehrtia brunam par labu, jo leel-
gabali, las spēhi pahrschaut ir schis plates, naw wairs
lahgus leetojami uš lugeem.

Žagadejee wisstiprafee leelgabali, lahduš uš kara lu-
geem leeto, mehds buht 30 1/2 fantimetru (12 žollu) platu stobru,
uš Anglu lugeem ari 34 fantimetru (13 1/2 žollu). Schahdi
leelgabali swer ap 54 tonnas (330 birkawus) un tee war
schaut 20 pudi jeb 2 birkawi smagas granatas, las tu-
wumā — 1 1/2—2 werstju leelā atahlumā spēhi isurdees
žauri 91 fantimetru (36 žollu) beesai kafamās dselss pla-
tei. Schahdā 1 1/2—2 werstju leelā atahlumā ari war
fagaadit stiprako apschaudishanos. Lošču spēhs tad wehl
peeteekofchs 24—26 žollu beesu dselshu pahrschāuschanaī,
bet tās (lodes) atsprahgst atpatak waj tikai masleet eestrambā
12 žollu beesas, žeeinatas nifeta-tehrauda waj „hartweis-
tas“ plates. Agrakee 100 un 110 tonnu leelgabali, ar
lahdeem gabus 10—15 atpatak isrihtoja Anglu un Ita-
leeschu brunu kugus un kuri schahwa 45—54 pudi smagas
granatas, naw stipraki, bet gan wahjaki, jo to lodes wareja
1 1/2 werstes atahlumā pahrschaut til 20 žollu beesu ka-
famo dselss, tapehz pehdēžā laikā tad ari pat Italeechi
tos sahst apmainit pret weeglakeem, bet stiprateem 40 un
50 tonnu leelgabaleem. No 100 tonnu mišū leelgabaleem
schaujot ari noteel pahrat leelifka kuga fatrijnashana, žaur
to nereti pašchi kuga laudis dabim bruhžes, ka ari teel
apflahbeta kuga eetaife. Bes tam schos mišenus grūhti
peelahdet un schaut war tikai par 5—10 waj pat 15 minu-
tem weenu teifi. Ir gan pehdējōs gaddš taihtē wehl stip-
rati leelgabali, tā peemehram Krups 1893. g. bija islah-

dijis Iščifagā leelgabalū, las bija 16 metri (52 pehdas)
garšč, 16 žollas platu stobru, swehra 123 tonnu (750 bir-
kawi) un schahwa 1050 kilogramus (64 pudu) smagas gra-
natas, las klahumā spēhtu pahrschaut 123 fantimetru
(48 žollu) beesu dselss, bet fatrijnajums no tahda schahweena,
sinams, leelifšs un beigās uš tagadejeem kara lugeem, las
nemehdž buht platakā par 65 pehdam, tahdu mišeni grūhti
tā usstahdit, ta to waretu weegli groft uš wifam pušeni;
uš fahneem pagreests ta gals fneegtos lahdas 20 pehdas
pahri par kuga malu, žaur to kuga mala waretu fneehrees
uš lešu. Žagadejee smagatee uš lugeem leetoteē leelgabali
nemehdž buht garakt par 40 pehdam, žaur to tad tos wehl
ir eespehjams fargat „brunu tornōs“ pret pretineeka schah-
weeneem. Schahdus smagus 50 tonnu leelgabalus uš ta-
gadejeem leelakeem brunu lugeem usstahda 3—4; uš kreife-
reem leeto drufu weeglakus 30 tonnu leelgabalus, las
tomehr ari wehl tuwumā war pahrschaut lihds 24 žollam
beesu dselss plati. Bes smagajem leelgabaleem brunu
kugus wehl isrihko ar 6—10 weeglakeem 6 žollu platu
stobru leelgabaleem, no kureem jau war ischaut wairal
reises minūtē 2—3 pudu smagas, garenas granatas, las
spēhi tuwumā pahrschaut 12 žollu beesu kafamo dselss,
bet atmetas pret 6 žollu beesu žeeinatu nifeta-tehrauda
plati. Bes tam katram brunu kugam waj kreiferam mehds
buht 10—20 masl, ahrschahweji rewolwera leelgabali, ar
tikai 2 žollu platu stobru, kuru lodes waj granatas naw
smagatas par 2—6 mahžinam, bet is kureem war schaut
ar mišigu ahtrumū, 100—200 un pat 250 schahweenus
minūtē! Tad wehl uš lugeem mehds atrastees pahradesmit
maščinu schahweji, ar kureem schauj weenkahschas plintes
lodes 500—1000 weenā pašchā minūtē. War domatees
žit ihšā briedi „rewolwera leelgabali“ un maščinu plintes
spēhtu fashaut torpedu laiwu tē seetu un nogremdet, ja
tikai ta teel pamanita un ja schahweji labi eemanijusches
mehket. Torpedu laiwās nogremdeschanaī jau peeteel,
ja tikai trahpa pahri lodes no rewolwera leelgabaleem kuga
widu, tur atrodas maščinas. Torpedu laiwam japeenahf
wismas uš 1 1/2 werstes atahlumā, pirmš tā tās pawifam
war laist torpedu — pilnigi drošču tura torpedas isme-

Seemel-Amerikas Savenotās Valstīs, bet beigu beigās Kreewija tātšū patureja savu galvenalās raščotajas un waldnees lomu, tā ari peepatureja galvenalo weetu tā Bahzijas apgahdataja ar rudseem. No Kreewijas seemetu gubernam rudi teel iweesti us Bahziju gan zaur Baltijas ostu weetam, gan ari pahri par zeetemes robeschu. No deenwildeem labiba aissneedi Bahziju zaur Melno juhen.

Kā otra galwenatā rudšu turgus weeta pehz Berlines nahf Antwerpene. Zenas, kuras Londonā noteiz us kweescheem, meescheem, aušam un kufuruju un Berlinē atkal us rudseem, šehis zenas teel ari turetās par labības zenu pamatu tā Kreewijas ostās turgus weetas Peterburgā, Rīgā, Keepajā, Rostowā pee Dona upes, Taganrogā, Noworožiskā un Odešā, tā ari eelšehjās labības turgās, no kureem galwenalee — Saratowa, Samara, Tschistopole, Maskawa, Ribinska, Koflowa, Woronescha, Karlowa, Seleza, Warschawa, Rijewa, Orla un Kurška.

Kreewijas eelšehjemes turgus weetas labības zenās daudf pašahwigalās nelā iswedumu ostās. Grosttees tās mehdi tilai sinamā gadskahrtā sem noelkteem eespaideem, tā peemehram: lahda plauja, zil tahlu jawed labiba lihds patehreschanaš waj lihds samalschanaš weetai u. t. t. Neja uschi cemešli, lahdi mehdi buht pee labības zenu groščhanaš, atkarajas pa leelakai dafai no dšelszefu labības iswadoščhanaš spehjas, tā ari no nejauscheem leelisteem peepraštjumeem un leelakām zenu mainam ahrsemes turgās.

Kas atteežas us labību zenam daščās Kreewijas apgabalās, tad Wolgas peekrašu weetas labības zena buhs jaurmehra nemot par 20—25 procentem dahrgala nelā žitir. Pa dafai tas nahf ari no „balturku“ ihpaschibam, jo šhi kweeschu fuga Wolgas anstruma kraštmalā isdodas fewišski laba. Daščās weetas atkal kweeschu zenas ir zaur to ween augstakās, nelā žitir, apkaimē, tā tur ir tuwumā bihdeleščhanaš sudmalās, kurām isnahf praktiskai labaf malfat tuwaleem peeweđejeem wairaf, nelā mešet eepirkt un west kweeschuš kas sin zil tahlu. Weetejās, eelšehjās labības tirdsneezības galwenalās labums, salihdsinot ar ahrsemju tirdsneezību, ir tas, ka šeh labiba ne nahf zaur til daudšam rotam, kur wišf grib pelnit gan us pahrdeweja, gan us pirzeja-patehretaja rehšina. Eelšehjemeš foti beeschi, tā jau minets, pats semkopis aisswed labību taifni us sudmalam un tur pahrdod. Ari pate frakts un tirdsneezības mehš ir eelšehjemes turgū daudf masafs un preelšch nowehrteschanaš labafs, nelā pee isweschanaš. Kā sinamā, tad eelšehjemes tirdsneezibā teel par pirmo wehrteschanaš mehru peenemts wagona lahdiuš, bet ahrsemes tirdsneezibā fuga lahdiuš, turā eet lihds 300 wagonu, (1000—2000 tonnu). Kas nu atteežas us daščadu labības sortu zenu groščhanoš, tad tā mehdi hafneegt lihds 40 kap. augstumu us puda, ir daščadās kweeschu un rudšu sortes, par kurām malfā lihds pušotreis tildaudf, nelā par žitu labību. Pee aušam starpiba zena nemehdi buht til leela.

Zenu nospeeschana eelšehjemes turgās parahdas wiswairaf tad, tad semkopjeem wajadšigs šleidsoschi naudas,

pehz eewahščhanaš, waj pat wehl us lauka. Jo semneeks teel nereti us schahdu pahrdoschānu peespeests, tā ka tam wajaga labību west pahrdot waj nu tuhlin nodewu samalschanaš deht un leelgruntneekam atkal nahf waj nu banta, waj auglotajš ar nesamalschateem rehšineem wiršā. Un tā ka nu ne weenam, ne otram naw nelahdas isejas, tad japahrdod labiba jau eepreelšch, kaut ari bej — zenas.

Wispahri jafata, ka lai gan eelšehjā Kreewijas labības tirdsneeziba atrodas labafā stahwołki nelā suhtischana us ahrsemem, tad tātšū japeesihmē, ka Kreewijas labības tirdsneezību wajadsetu kreetni ween notahrtot un uslabot, tad isdotos tikt drihšaf ahrā no semkopjus tagad nospeedoscheem gruhteem laikeem.

Wispirms buhtu wajadšigs katru gadu labības daščadās fugas šingri weenu no otras isščakir — klasščet, kuru waretu isdarit šingrā, inspektoru weidā eerihlotā waldības pahraudšibā. Jau tahdas semes, tā Seemel-Amerikas Savenotās Valstīs un Angļu kolonijas, kuras ir Iepnās us sawu swabado tirdsneezību un personas ne-aisskaramību, pat tās ir jau sen aissinufšas schahdu lihdsellu leelo praktisko nosihmi. Tur teel likumigi noteittas tās ihpaschibaš, kurām wajag buht katrā labības fugā. Wisar eerihlotās fewišskās teesās, kas isščakir domu starpības starp labības pirzejeem un pahrdewejeem. Londonā schahda labības fugu isščakiršana — klasščakija ir nesalihdsinami weentahrscha — šeh labības fugas teel sadalitas tilai nedaudžās klasēs, isforteschanaš weidēs. — Kad apdomā, ka labību šeh peewed weelēs fugu lahdiuš, kuri us oceanu twaifoneem sneedsas lihds 4000 tonnam, tur labiba teel ari ar beheščhānu šabehta, tad naw nelahds brihnumš, ka foti smalka labības isščakiršana šeh naw eespehjana un tā ostās weetas wajadšigs peeturtees pee wispahreja labības isščakiršanaš weida. Lai gan eelšehjemes turgās labības isščakiršanaš naw til leelas nosihmes, tad tātšū labības usglabaschanaš deht dšelszefu stazijam, tā ari lai padaritu weentahrschānu weschānu pa dšelszefeeem un fewišski lai eeweflu labi pee-eeetamu waranta kreditu — labības fugu un sortu isščakiršanaš nebuhtu masaf wehlejama.*

Kad titu eewesta kahrtiga waldības klasščakija labības tirdsneezibā, tad pirmās šelas buhtu jau tās, ka semkopji gahdatu taifni par tahdas sehšlas eegahdaschānu, lahdu labību weetejā turgus weeta wairaf pagehr, bej tam tee ari zenšos labības fugu wairaf pahrlabot tā labību tuhpiigati tihrot, tā ari semi labaf kopjot un apšrahdajot. Šehinās deenas mehdi seht 2—3 un pat wairaf weenas labības fugu neit ween weenā apgabalaš, bet ir peemehram weenā muiščā, lai gan eemeslu naw nelahdu.

*) Tā faulstais waranta kreditis pašahw eelšč tam, ka labību, tilihdsi tā istulta, faweb fewišski preelšč tam eerihlotās (peemehram pee galwenatašjam stazijam) noliktawās. Par šeh nodoto labību isdod šimes — „waranta“, kuru usrahdot war dabut naudu aissnemees. Tahdejabi ir eespehjamš semkopim nogaidit zenu zehščhanoš un tam labiba naw ja-ardod tā safot par smeella zenu.

Tad ari labību tihrot neteel šiltatā no labafās peeteelsochi atdalita. Peespeesta isščakiršanaš panahktu drihš to, ka titu sehšas til labafas fugas preelšč pahrdoschanaš un šiltatās titu leetotās waj nu loptopibaš un tamlihdsigeem noluhleem.

Semkopja puhles, tā tas wispahri atšihis, wares tilai tad pee tagadejam semajam zenam atmalschatees, ja wisfch zeefchi eewehro turgus praštibas un zehščas netil weent zil spehdams pamafinat, bet ari pehz eespehjas nowehrtis wisfus weltigos blatus isdewumus par frakti. Ne no malfata šwara buhtu tās, tad semkopim doti eespehju pahrdot sawu labību tad, tad tā wislabafi malfā, un ne tad, tad nauda til nepeezeeščami wajadšiga, tā ešf preezigs, tad til zil ne zil wari dabut lahdu graštā ar lo apmeerinat sawas wajadšibas. Šeha noluhka deht semkopim šhki ja-eeepaštštas ar turgus praštibam, winam jasū, tura labības forte fewišski deriga melderim, lahdoi jair labibaf preelšč šeha waj ta turgus un lahdu labību, kur un tad wis-ihdewigaki pahrdot.

Tā redšam, ka pirmās pamats wisam šehim sinam un isfinaschānam ir tas, us lo usrahdišjam — ir labības fortu no waldības pušes isdarita ilgadeja klasščakija (ščakiršanaš), jo bej tās nekad newari salihdsinat pascha preži ar to preži, kuras zenu dabumi sinat. Tā peemehram Kreewu kweeschu klasščakija (isščakiršanaš) drošchi ween pazeltu wisu zenu Londonas turgās par 10 kap. us puda, pee kam wehl peenahktu 5 kap. klah, tā ka apmeehram til nebuhtu ja-attahj starpirtgotajam aš ihšo zenu nesinaščhānas. Wehl nahktu wismaf 5—10 kap. us puda klah, ja semkopim buhtu eespehjamš nogaidit i hst o laiku pahrdoschānai. Tas atkal, tā jau minets, eespehjamš waj tilai zaur waranta kredita eeweschānu. Kā augšā minete 20—25 kap. us puda patees eetaupami, to peerahda starp žitu sefoschais peemehrs: pehrnruden malfaja Woroneschas gubernā isweschānai nolemtee smagee kweeschi, lihds ar nodoschānu stazija knapi tilai 50 kap. puda, kamehr Londonā šhee pašchi kweeschi malfaja 100 kap. Kreewu papira nauda, t. i. diwireiš tildaudf.

Ja rehšinam dšelszefā frakti us 15 kap. puda, fuga frakti lihds Londonai us 7 kap., eelahdeschānu un islahdeschānu us 3 kap., tad isnahf, ka mineteem Woroneschas kweescheem wajadseja malfat newis 50, bet 75 kap. puda. Ja labības tirdsneeziba buhtu labafi un pareisaki eekahrtota, tad šehis 25 kap. us puda buhtu gan eespehjamš eetaupit preelšč pascha raščotaja semkopja, kamehr tagad, kur pareisās šingras labības isščakiršanaš truhst, no pirzeja peedahwato labību netalše wis par wisaugstako Londonas turgus zenu preelšč Kreewu labības, bet par widejo, kas pehrn peem. istahija 15 kap. leelu starpību us puda. Pahrejās 10 kap. semkopis saudeja zaur to, ka tas bija peespeests (nodewu, bankas parabu u. t. l. malfaschanaš deht) pahrdot sawu labību wisneishdewigatajā laifā, tuhlin pehz kuhščhānas. Sa tas peem. buhtu warejis gaidit lihds janwarim, tad tas turpat Woroneschā buhtu warejis

schānu pat wehl til us 150 metru (70 ašu) attahšumu, jo ja torpedu laišch no tahfata atstatuma un fugis to pamana, tad fugim it weegli no torpedas islozitees, pabrauzot fahnus waj us preelšču; torpedas paščas wafā palaištas nopeld 15 metrus (50 pehdās) sekunde un ari us 150 ašim palaištam tam paet sekundes, pirms tā tās teel pee fuga, ismanigš schahwejš tapehž pee reišes pat tad wehl tās war is maschinu plintes trahpit un tam list sprahgt preelščlaifā. Paščas wislabafās torpedu laiwas spehji nobraukt 26—28 mejšlus (45—49 werštes) stundā; ja nu tapehž torpedu laiwu pamana til 3 weršju attahšumā, tad pirms tā war peebraukt 2—2½ weršis tuwaf, paet 2½—3 minutes un schajā laifā to no weena pascha rewolwera leelgabala war apbeht ar šimtam lodem ka ar krusu. Torpedu laiwu usbrufschanas laifš — til naktš un migla. Pehdejās gaddš ismehginatas gan lahdas „apalščuhdens“ torpedu laiwas, proti lahdas laiwas, kas wajadšibas brihdi war pilnigi paet sem uhdena un tad leetot sawu eerozi. Tomehr sem uhdens nopeldet lihdsišehinejās laiwas newar tahfal tā weenu juhras juhdš (ap 1½ weršis) un eepreelšču tās tad tomehr war jau par gabalu pašchaut. Weš tam ari israhdišees, ka ja laiwai atrodotees sem uhdens laišch torpedu, tā tad neteel fatizinašums, kas arween šipri eewaino pašchus fuga laudis un tapehž lihds šehim tahdam „apalščuhdens“ laiwam wehl masa nosihme. Par swarigako leetu us tagadejam kara šotem weenmehre eestata — leelgabalus un brunas, fewišski brunas atkal nahfufšas šiprā jeenā. Kamehr wehl nezil sen atpatal lita leelu šwari us ahtbrauzejeem kreiserem, kas isrihloti šipreem leelgabaleem, bet kureem naw fahnu brunu, kamehr pehdejās gaddš atkal usstata smagus brunu fugus ar beesajam brunam par lažas šotes galweno spēhu. Schahdus usstataš fewišski apšiprinaja Japanu-Kineeschu karā juhras kanja starp Japanem un Kineeschem pee Zalu upes. Japanem bija lahdi 7 jaunmodeš kreiseri, kas wareja nobraukt 19—20 mejšlu (33—35 weršis) stundā, ar šipreem leelgabaleem, Kineeschem lahdi 9 masf, pa dafai nowezojušchees kreiseri un leelgabalu laiwas un 2 nowezojušchees brunu fugi (pirms 12 gadeem buhweti). Japani foti ismanigi manew-

rejt un schaujot gan pašchahwa lahduš 4 majakos kreiserus, bet neta nepheja padarit Kineeschu brunu fugeem. Brunu fugu preelščgals un palafgals, kas nebija brunoti, gan tita pašchauti no wairaf šimts granatam un aishdegas, bet fugu „ziadele“ palika ne-eewainota un uhdens linija nekur nebija pahrschautā; nestatotees us to, ka weena brunu fuga preelščgals stahweja leejmās, fugis neta nebija saudejis no sawa spehla. Japanu kreiseri ari wis ne-eedroschinajās tuwotees brunu fugeem, lai gan wis Kineeschu weeglee fugi bija pašchauti waj aismufufšchi — tomehr ir Japani pehž 6 stundu ilgās širdigas apščahdiščhānas bija peespeesti atlahptees, jo to šipralee kreiseri bija daudf wairaf zeetufchi nelā Kineeschu brunu fugi. Weena pate Kineeschu 12 zollu leelgabala granata pahrsprahgdama us Japanu admirafa fuga bija tā šlauzit noslauzijuše wisn bateriju, nonahwejuše un eewainojuše pahri par šimts žilweleem, kamehr us Kineeschu brunu fugeem bija til lahdi 20 nonahweti un društu wairaf eewainoti. Pee tam us Kineeschu brunu fugeem bija waldhufe leelafā nelahrtiba, us katru leelgabalu bija tilai 15 granatas. Pehž wairaf Eiropeeschu juhneelu spreeduma, Japanu kreiseri buhtot pajudufchi, ja Kineeschu brunu fugi taptu labi waditi un buhtu peeteelsochi isrihloti ar muntijju. Bet Kineeschi bija zaur sawu weeglo kreiseru saudejumu un mufschānu it ka pasaudejufchi galwu. Wisu brunu fugi eewillās Wei-ha-weijas ostā un wairš ne-eedroschinajās trauget ne Japanu torpedu laiwas, ne kreiserus. Japani turpreti wehl nakti ar torpedu nogremdeja weenu Kineeschu brunu fugi, kufsch nebija ne ismetis kehšchi tihstus, kaut gan tahdi us fuga atradās. Otru Kineeschu brunu fugi tee, Wei-ha-weijas zeetofni eemot, dabuja rokā wefelu un aissweda us Japanu, kur to nu pahrlaboja pehž jaunaleem teknifas praštjumeem. Nahlamibā warbuht us fugeem leetos wehl weeglatuš leelgabalus nelā šehimbriščham. Kā jau aishahdišs, leelgabala lodes spēhš peeaug iwadratā lihds ar ahtrumu. Lai nu pawaitotu lodes ahtrumu, tad pehdejās gaddš ismehginati tahdi leelgabali, kas 80—90 kaliberi gari, t. i. kas 80—90 reišes garaki nelā to šobra eelšchpušes zaurmehrs, kamehr lihds šehim us fugeem leetoja til 30—40 kalibri

garus leelgabalus. Šf pehdejeem nebija eespehjamš hafneegt leelaku lodes ahtrumu tā 600—700 metrus (apmehram 2000—2400 pehdās) sekunde eesahšumā, is 80—90 kaliberu gareem leelgabaleem turpreim panahšis 1000—1200 metru (apm. 3300—4000 pehdās) leelš ahtrums sekunde, ar ziteem wahrdem pee lihdsiga platumā un garumā šeh leelgabalū granatai buhs 3—4 reišes leelafš spēhš — 24 zollu dšelsš brunu pahrschāuschānai peetitš jau warbuht 6 zollu kalibera (šobra) leelgabali, kuri tad nu ari gan newares buht ihfaki par 40—45 pehdam. Dašchi gan domā, ka schahdi til gari leelgabalū šobri weegli sabojaschotees un faleelšchotees. Kā redšams, tad katrā šinā tur wehl jaisdara daudf mehginajumu. (Turpmal wehl.)

Jauns aparats.

Profesora Rosso „domu rahditajš“ ir atkal jauns pahrešteigums no Italijas šifologu pušes. Tas ir dibinats us ašinu rinfoschanaš darbību galwā. Šehis pšfometris, tā faka, ešot til pareišs, tā usrahdot pat nepuhleschanaš starpību, lahda ir pee Greeku walodas mahzischanaš salihdsinot ar Latinu walodu. Ja tas taifniba, tad pat jabrihnas frenologeem (galwas laufu, smadsenu pehtneekem), kuri pahrelezinajušchees par smadsenu eespehjas lolalščaziju, t. i. ka ihweena gara darbiba šahw šakarā un ir atkariga no smadsenu darbības sinamā weeta galwā. (Now. Wr.)

Par dahrgakmenu wehrtību.

Par starpību, lahda wehrtības šinā ir starp brihan-teem un rubineem, profesors Bauers pasneedi schahdas interefantias šinas: šlaists, šilgani-balts brihants, 1 karatu smags, malfā apmehram 300 markas (ap 150 rbl.), kamehr lads rubins, lahda pat weida un leeluma, malfā diwreiš tildaudf, 3 karatus smags dimants-brihants malfā 3000 markas (ap 1500 rbl.), kamehr lahda pat leeluma rubins malfā 30,000 markas (ap 15,000 rbl.). Pee 5 karatu smaguma starpiba tā pati, — rubins malfā desmit reiš wairaf. (Pet. Web.)

dabūt par to pašu labību 56 kap. pudā. Ari us zitas, tā sauktās „peletās labības“ (meescheem, ausam, rudseem) buhtu eespehjam dabūt labdi 15—20 kap. pudā wairaf, lai gan pee šchim labības fugam kriht mašaf swarā pahroschana ihstā laikā, it ihpafchi wehl, kur turgus ir 500—1000 werstis atstati. Spekulets teel wiswairaf us kweescheem. Wispahri dšelszeta tarifa pašeminafchanai buhtu leels swars, un laut ari ta istaistu til 5—6 kap. us puda. Wispi aistapjumi kopā dotu jau ihsti paprahwu fuminu, kura wisa waretu nahst semkopim par labu. Kweeschus fewischki waretu jau zaur to ween padarit par 10 kap. us puda dahrgafus, ka sehchanai leetotu wislabaf sehtu un pee kulfchanas ruhpetos par labafu ischkiroschamu. Pirmās fortes titu tad preelch iswefchanas us ahriemem dahrgafi samalfatas, otrās fortes kweeschus waretu malt un treschās fortes dot lopeem.

Wisu kopā sanemot knafs Schtcherbatows nahst pee gala spreeduma, ka Kreewija tagadejee semkopibas gruhtee laiki ir gan pahwarami, preelch tam til wajadsetu: 1) pašeminat fewischki preelch „peletās labības“ (rudseem, meescheem, ausam u. t. t.) dšelszetu tarifuš eefschējā fatifkme un iswefchanai nolemtās labības iswadafchanu us pahri par 400 werstim; 2) galwenafajās labības iswadafjamās stajijās — pawifam labdās 126 weetas — eerihlot labības nogulbitawas ar waranta kreditu un 3) eewest waldbibas inspezhju labības klasifikacijā. Wes tam, finans, ari pašscheem semkopjeem wajadfigs raudit eeguhst ahtras un pareifas finans par labības trahjumeem, labības lauku stahwofli, labības zenam galwenafajās turgos, tā ari par iswadafchanas un pahroschanas apstahsteem.

No eekschjemes.

a) Waldibas leetas.

Riņas muitnijas grahmatweidis Bitowstis pašaugstinats par pilsgalma padomneetu; tās pašas muitnijas lugu pahrauga palihgi Trufowš par koleghju ašeforu un Stipalkowstis par gubernas sekretaru.

Jurjewas aprinka preelchneeta 1. eezirkna jaunatais palihgs hofrats Woitowš eezelts par Riņas polizijim eistara palihgu.

Par Riņas aprinka 2. eezirkna komisarū eezelts Widjemes gubernatora kanzelejas waditaja palihgs Trampebachs.

Baltijas domenu waldes darbwešcha weetas ispiditajš Sarinšch apstiprinats šchini amatā.

Walmeeras aprinka preelchneets Ignatjewš pašaugstinats par koleghju padomneetu.

No deenasta atlaisti us pašu luhgumu: slimības deht — Riņas polizijmeistara palihgs walstspadomneets barons Engelhardtis un mahjas apstahflu deht — Riņas pilsehtas polizijas waldes galba preelchneeta weetas ispiditajš Sulimo-Samuilo, beš tšhinas, abi no 1. nowembra šch. g.

Kurfemes gubernas waldes darifchanu wedejs, armijas referwes podporutschits Klementjews eezelts par Riņas pilsehtas polizijas waldes galba preelchneetu, flaitot no 1. nowembra šch. g.

Leepajas galwenā muitas nama pahhauša usrauga un lugu pahrauga palihgs Pruschewstis pašaugstinats par gubernas sekretaru.

b) Baltijas notikumi.

No Widjemes gubernatora. Us Keisara M a j e s t a t e š W i s a u g s t a k o p a w e h l i nahlamā 1897. gada šahumā isdaris wispahrigu kauschu flaitifschanu Kreewijas Keisara walsti.

Kauschu flaitifschana pašahwēs eelch ta, ka pašweenam šahflaitis wisus walstis eedšiwotajus, lai Waldiba waretu sinat pareijo eedšiwotaju flaitu tilkaf wisā walsti, tā ari latrā atfewischkā gubernā, itkatrā aprinki, pagastā, šahbščā un sehtā (mahjā).

Flaitifschanu isdarot aprinkus un pilsehtas šadalis flaitamās eezelnās; pašu flaitifschanu isdaris fewischki flaititaji, kuruš ihwehtēs no eedšiwotaju widus. Pehz do- teem aifrahbijumeem flaititaji isnehšās it katrā šaimneezibā, sehtā waj dšihwofli jautajumu lofnes, isflaidros, ka us šchām lofneem ja-atbild tajā deenā, kura noteikta par flait- amo deenu, bet pehz tam apstaiģas šchis šaimneezibas no jauna, šanems atpafat lofnes ar winās usrafkiftam at- bildem, pahrelabos nepareifos usrafkus, bet šaimneekam ral- ftit neprotot, pašch eeralstis wajadfigās finans un pehz tam stahdšis preelchā šchās lofnes zaur flaitamo eezirknu preelch- neetekem peenahģigās eestahdēs.

Lai nowehrstu un isflahdinatu wisus nepareifus tulko- jumus, labdi waretu zeltees par nahlamās flaitifschanas mehrtkeem un noluhsteem, tad zaur šcho teel isfludinats:

1) ka flaitifschana noteel us **Keisara M a j e s t a t e š W i s a u g s t a k o p a w e h l i** un ka tapehz it katrā us- tizami padewiga pawalstneeta peenahkums ir, — darit wisu, kas ween no wina atkaras, lai ta isdotos sekmigi;

2) ka flaitifschana noteel tilai tapehz, lai **Wadibas** rihģibā weenmehrt waretu buht pareiši flaiti par eedšiwot- tajeem un finans par to, tā tee šadaliģuschees un par wina fastahwu;

3) ka šchi flaitifschana nešimejas tilai us laut labdu kahetu waj šchiru, bet beš isnehmuma us wisam un wiseem un tāpat ari us ahsemneetekem, kas Kreewijā dšihwo;

4) ka flaitifschana naw nelahds šagatawofchanās lih- dšeklis us jauneem nodofteem; ka zaur wina nenahst nelahdi atweeglinajumi, nedš ari labdas pahrmains semneetu semes eelahrtošchanā;

5) ka walstis labums praša, lai itkatrē usdotu finans par fewi un sawas šaimes lozefkeem zil ween eespehjamš pareiši un noteikti, jo wairaf tapehz, ka neprafis nelahdus dokumentus, ar kureem peerahdit flaitamās lofnes eeral- stamo sinu pareišibu, un

6) ka jautajumi flaitamās lofnes tā fastahditi, ka pareifas atbildēs us teem newar ne atbildetaju, ne wina tuwatof wehlat eewest nelahdās nepatifschanas waj atbil- dibā, bet tāpat ari tam newar uslitt nelahdās gruhtibas, nedš sneegt labdus atweeglinajumus.

Tapehz usajzinu wisus **Widjemes** gubernas eedšiwot- tajus, lai tee palihdš pehz labafās eespehjas, ka nahlamā flaitifschana isdotos sekmigi. Jo pilnigafi, flaidrafi un ap- sinigafi katrē eedšiwotajš atbildēs us flaitamo lofchū jautajumeem, jo pareifajš buhs eedšiwotaju flaitis un ta- pehz jo derigafš wisšs gadijumš, kad waldbai buhs wa- jadfigs pehz šcha flaita eewehrot un apmeerinat eedšiwot- taju šchahdas waj tahdas wajadšibas.

Par deenu, kurā buhs noteikta flaitifschana, isnahstš fewischkš fludinajums. (W. G. A.)

Jautajuma: „Kam jateesā personas, kuras no pagasta teefas jau diwreis par šahģibu, trahpšchanu un peewilšchanu šo- ditas un wehl to pašu nošegumu tresch o- reis padara?“ walstis padome us teefleetu ministra preelchlitumu nolehmuše šefofcho:

1) **Papildinat** 181. pantu ušlawā par meerteefneechu špreeschameem šodeem šchahdejadi: „Šchā (181.) pantā no- teiktā kahrtiba, ka šods par treschreifeju šahģibu waj trahp- schanu noteizamš pehz wispahreju teefu eestahšču špreedu- meem, naw peemehrojama gadijumš, kad šods par mine- teem pahrlahpumeem pirmo, waj otro reiš, waj ari abas reifēs wainigam uslittis pehz pagasta teefas špreeduma. (170. p. 8. pft. un 175. p. 1. pft.)

2) **Pa pašu ušlawu** 170. pantu 8. punktu un 175. pantu 1. punktu ismainit šchahdejadi:

170. p a n t s. „Eeslodšijumu žetumā, kas noteiktš 169. pantā, war paleelinat lihds weenam gadam:

8) Kad šahģibu padariģufe persona, kas jau reiš no- teefata par šahģibu, waj trahpšchanu, waj ari, lai gan diwas reifēs, bet pehz pagasta teefas špreedumeem.“

175. p a n t s. „Par pahrlahpumeem, kas peeminei 173. un 174. pantos, šodu war paleelinat lihds šefcheem mehnešcheem: 1) kad toš padariģufe persona, kas jau reiš noteefata par šahģibu, waj trahpšchanu, waj ari, lai gan diwreis, bet pehz pagastteefas špreedumeem.“

Šchis walstis padomes nolehnumš, aprika 15. d. 1896. gadā tizis **Wisaugstaki** apstiprinats un ispidams.

Šf ta redšams, ka pagasta teefas turpmat newar wis wairš teefat tās personas, kas jau diwi reiš pehz pa- gasta teefu špreedumeem šoditas par šahģibu, trahpšchanu waj peewilšchanu, bet kad winām šchahdas leetas nahst preelchā, tad tās nododamas weetejam meerteefnechim, bet newis wispahrejam teefu eestahdem.

No Kofneses. Kas gan war aprakšit wisus jau- dejumus un postu, to reibinošchi dšehreeni isbara! Daščš pašaudē to, kas gadeem šuhri gruhti šapelnits. Nakti no 22. us 23. oktobri kahdam kroga brahlifscham weetejā „Trakteeri“ dšehruma dulumā šnausčot, pašcham nemanot no šahjam nowilkt šahbafi, ar kureem šaglis aiflaidees „la- pās.“ Kroga brahlifscham rihģā usjekotees lailas šahjas, un las wehl par postu, laulā ka nakti peefnidšis sneegš un nu nekur tift. Šchejeenes aplaimēs kroģšs nereti isnahst pluhšchanās. Naw, kur pawadit leederigi laitu. Leels truhkums kreetnu isrihtojumu, kas atihstitu prahtu un isdaitotu šrdi. S.—A.

Kofneses luteranu bafnizā, tā „Rig. Rundschau“ šino, eelausufchees šagti, kuri neatradamš žita laupijuma nekauneufchees atlaust i pee štaba peestiprinatu Šarkana trufia lahđiti un it tās inemt tur eemesto nandu. Ari Krapē, tā „D. Btg.“ šino, šagti eelausufchees bafnizā, bet tur par laimi nefa neatradašchi. Par Leelwahrdes bafnizās islaupifschanu jau mehš šinojam pag. numurā.

No Anjeema. Laifrakštos nahst beechi ween šino- jumi par nelaimēs atgadijumeem, šakropojumeem u. t. t., kuri notifufchi neapdomigi un neufmanigi rihģojotees daščahds darbšs; tomehrt, neraugotees us to, šchahdi nelaimēs gabi- jumi wehl dšihwē nahst weenmehrt preelchā. Tā ari šche neigā laikā notifa diwi gadijumi, kuri gan ruhpiģi ah- stejot nehma laimigi galu, bet kuri tomehrt wareja buht šaweenoti ar nahwes breefšmam. Tā muiščā labibu kufot weena meita, gribedama otrai peefweest daščafas, usšweeda tai us galwas, zaur to weens šars aifduhrās pahra žollu

dšiki aif ahdas, isdurbamees otrā weetā zauri zaur ahdu. Ja daščkam nahstos trift tainā lniģā us kaula, tad buhtu ari kaulš eeluhģis un šars eegahģis šmadšenēs, jo daščafas šari bij tehrauda un deefgan aš, kur tad nelihđsetu wairš pat tuhlin sneegta ahřta palihđšiba. Dirs nelaimēs atga- dijums notifa kahdam šchejeeneetim, štrahđajot pee Ungur- muiščai peederigu Sila dširawu pahrbuhwes. Šchis dširawas bija til wežas un šapuwufčas, ka šchim štrahd- neekam lihds ar dširawu nomneetu štrahđajot un tās is- labojot, bafki kuhša, pee lam min. štrahdneekš pahra ašis kridams uštrita us kahdas leelas naglas, kura šadubrās gurna mihtšumā lihds pat kaulam, pahraudama daščas deefgan wahrigas ašis ahberēs lihds ar muskufkeem un gatu 3—4 žollu garumā. Melbers paš palika rolās dehtu štarpā karajotees, kur tam tilai bija pirtlu ahda nobrauzģita; žitadi tam bij žakriht ap 3 ašm leelā dšikumā us almeeneem un bafku galeem, kur tās droģchi ween buhtu šakropojees, ja ne pawifam us weetas pagalam. (W. B.)

No Žefwaines. Preelch pahris gadeem šche us dšihwi apmetās pulstenu meistars Damalstis, Šchibš šchowafar tās peepeschi pašuda un lihds ar wina šataifš- chana nemti pulsteni. Šešču gadu laikā šchis ir otrs tahds gadijums. (D. L.)

Pee Widjemes konšistorijas nolika ešamenus še- loščhi Latweeščhi: pro ministerio (preelch mahģitaja amata peenemšchanas) **Wilhelms** Roseneekš un **Jahnis** Grunbergš un pro venia concionandi (preelch špredifschanas) **Jahnis** Dpšs.

No Grafchu pagasta. Kahdā nakti nesen atpafat tapa ušlawta L. mahju klehtš; isšagtas drehbes un zitas leetas par apmehram 200 rbl. Šagti isneufšchi ar man- tam peekrautās lahdes is klehtš šihrumā un tad tās ušlaw- ūšchi un isulščhoģufchi. Wiša melšchana pehz nolaupi- tam mantam deemšchehl wehl lihds šchim bijufe weltģa. Šaudejums žajeefch kahdam kalpam un kahdam peedšiwot- tajam — amatneekam. — Nesen laimeģās Lihdereefchšs šaguhstit kahdu isbeģušchu arestantu B., šcha pagasta lo- žefli. B. ir nelabojams šaglis, leelako dafu šawā muhščā winšč pawada žetumšs un tilkhiđš kahdreif teel laulā — tuhlin atkal šog. (D. L.)

Par baptistu ismanibu rakšta „Neue Dörpt. Btg. ai.“ ka tee, štarp žitu šahkot noturet šawas luhģichanu šapulžes beš polizijas atwehles, un kad meerteefnechš, tos nošodot waj nu us areštu waj naudas šodu, tad tee leekot „draubšes brahleem“ few šamešt štrahpēs nandu, bet pašchi pašlepeni dobotees — areštā un paturot nandu la- batā. . . Šchahds jaunš weifals teem atnefot labu pelnu.

Laiģufē (Jurjewas apgabalā), tā „Dlewits“ šino, kahds semneekš to peenahkot muiščas dalā mehģiam, no- šchahwis mehščfargu, kurešch tam gribeģis atnemt plinti.

No Želgawas. Neween muhřu rotpekteem, bet ari šchejeenes amatneekem tagad japahrdšihwo gruhta, jo gruhta kriše. To labi šajudami, Želgawas amatneeki diwus gabus atpafat šadewās kopā un atwehra tā dehweto „amatneetu magafinu“, kurā „meistari“ nodewa pahros- chana šarvus daščdaščahdus raščhojumus, žeribā, ka pu- blica buhs pahrlaeģinata, tahdā weetā atrast dandš labafu preži, nekā pahrdotawās, kas turgojas ar alafch pawiršchi un no nepeektefofcha materiala isgatawotām fabrikas prejem. Tomehrt „magafinai“ jau pirmā pašchweščchanas gadā bija wifai plahni panahkumi. Bet winas dibinataji tomehrt turpinaja reiš usahkto weifalu, ta telpas wehl paplafčina- dami. Deemšchehl ari tagad, pehz otra gada notežefchanas israhđģees, ka šchahđai „magafinai“ loti wahja nahlamiba un ka wina nebuht nespeģi konturet ar šakritu raščhojumeem. Kad nu jau muhřu „leekem“ amatneekem tā šahjas, to tad lai mafinee šata, tā fewischki muhřneeki un nambari, kuri štahw pilnigi dihtā! Pirmee wareja wehl preezatees par islafsto preelchrafstu, ka gandrihs wiseem semeem ween- waj ari diwstahwu nameem japagarina šturšteni un tā nu muhřneekem atgadģjās žil ne žil darba, laut ari deefgan wahģi šamalfata, kamehrt usņģufschais sneegš ari šchāi pek- nai padariģa gatu. Nu radufchees labdi „gudrineeki“, kas dibinās amatneezģibas „Nodaku“, pehz tam, kad ar dšeeda- schanas, laulšaimneezģibas, teatra un žitam „Nodakam“ jau laimigi iskritufchi zauri. Šchee žilwezes labdari tad ari jau ša-ģizmajufchi us šapulģi un šaweem foti maģā flaitā atnahlufcheem weefseem laipni isflaidroģufchi, ka wa- jagot isģlihtotees par „teknikeem“, gan jau tad wisš buh- ūšot labi. Št dihwainu ešpafidu atstahģa apstahllis, ka par šchahdas šapulžes apmelleščchanu bija šamalfata fewiščka ee- eģas nanda. Un tomehrt katrē pahrgahģa, finans, til pat gudrs mahģjās, kahds bij atnahģģis. Žilģkās ari, ka pašcheem pašlahđrotajeem pawifam žitas ruhpes galwā, nekā „tekniku“ isģlihtofschana. Tā, ka deģofschana pee mums noteel dašču šwehtdeen tilai trihs weetas ween, tad nolemšs, šcho šahpiģi šajuhamo robu žilwezes šahģihwē islabot zaur kahdas špihdofchas balles šarihģofschanu, us kuru warēs ee- raftees tilai eeluhģtee un „isredsetee“ ween, ar peefšmi, ka teem ja-erodas melnšs uswalģšs, finans, weenalģa, waj pašchu, jeb isšreidšs. Tā ka ari mahšes ar meitģnam pre- ežefchanās gadēs ušluģšs, žer, ka dašča laba gobģa „šade- rimafchanās“ isnahstš un ka ari fludinajumu žeenigam nom-

neclām atļūnasees fawš grafitis pelnās par „Bajunigam urah“ uisaukschanam.

No Talsēem. Okt. 30. d. notikās, pahris werstis no sčejenees attahfu, us Nurmuisčas zela usbrukums ar laupišchanas noluhfu. Minetā deenā weda Nurmuisčas pagasta wežalais nomafšas us Talsēem 350 rbf. kreditbikētis. Winam eet preti wihreetis, kufšch garam ejot swel braujejam pa galwu. Tā braujeju apdulinajis, usbrujejis atmem naidu un aiseet, atstahdams sawu upuri bes famanas ar sirgu ar eejuhgu neapstahdetus. Pagasta wežalais wehlatu nahf pee famanas un eeronas, appluhbis asnim, Talsīs, kur notikuscho pasmo polizijai, aprastidams pee tam ari laupitaja isslatu. Wainigais wehl naw atrasts. Doma, ka tas pašu pagastmees, kufsch wifus apstahktus smalti nowehrojis un isfinajis. (D. L.)

Krogu dšihwes fēkas atronam dāschahret attehlotas „Kursēes Gubernas Awisču“ numurōs. Tā peemehram tur atkal lasam, ka 3. oktobri Bernatu krogā, Perkones pagastā, tizis kahds Dambeneeks no otra nejauki fadaustis. 11. oktobri ap pulstien 10 walarā Zerakstes krogā iszehlfes laupšchanas, kur Dsolgaps notis Bofchu un Klauhgins eewainojis nahwigi 14 gadus wežo puifu Lomofchu. Semneeks Wanags, dodamees mahjā no pagasta magastinas mahjas lihfs ar 6 ziteem beedreem, palita pee zela atrodofchā behrju birfē atdufetees. Sčhe nu wini isdsehra 4 buteles brandwihna, pee tam Wanags dsehra wairak nekā jiti. Beigās wifsch bija tā peedsehris, ka newareja patš uf rateem uslahyt un bija jaezej tajōs ar zefschanu. Mahjā pahriwēstis tas nomira no pahrmehrigas dsefchanas. Wlatus sčheem fakteem minetais laikrasts wehl sino, ka Garwees pagastā uf ganibu lauka atrasts nolauts sirgs, 120 rublu wehrtibā, kufsch peede rejis mešfargam Starewifscham. Sirgs nonahwēstis bes schanbam aif atreebibas. Tad wehl Gejawā alus bruhfcha strahdneeki Taiminifch un Wihifsch nolchrušchi kahdu meitu un laitam aif atreebibas — pahweedušchi gar semi un tamehr weens winai aifšpeesch ar rotu mutt, tamehr otris, drehbes pajehlis, aplej ar sefšstahbi wehderu un guhščas. Naw wis ihfi patihkami schabdi flati is dšihwes.

Talku muifšas Uuleno mahjas kehfi, ka „Postimees“ sino, iszehlees ugunsgrehks, kas ahtri ween isplatiēes pa wifu dšihwojamo ehfu. Gribedami glahbt dafšas mantas, fainneeks ar sawu tehwu un apprezeto mahfu (tura diwu masu behrnu mahte) wehl eefstrehjušchi leefmu pahremētā mahjā, bet tant pašchā azumirli eegahjees jau šipri sabegufschais jumts, wifus trihs aprahdams gruwefchōs.

c) No žitām Kreewijas pusem.

Peterburgas pilsehtas preefschneeks schinis deenās islaibis pawehli, kura usdōts eewehrot preefschralstus, kahdi islaisti preefsch burtliifschu weselibas apschafibas un kopfchanas tipografijas. Ifrahbijās, ka Peterburgas tipografijas ne arween teel eetureti preefschralsti par tihribu, tadefst burtliifschu darba telpās atrodas daufš putekfu, maifstu ar swinu. Burtliifschu elposchanas organōs eekufwufsch, tee laite weselibai, — ka tas wiseem jau sinams. Us sčho preefschmetu sčimejoschēes preefschralsti jau wairaklahrt islaisti un ir tizis pawehlets us to raudst, ka tipografijas netihrumi un putekli nesakrahjas, bet tā redjams, tad daufseem tipografiju ihpafschneekēem pret strahdneeku weselibas kopfchanu ir kurlas auifs. To eewehrojot general-majors Kleigels femifschkā pawehle polizijas ahriweem eetej, nemitoschi raudstēes us tihribu tipografijas, pee kam pahraufšiba par sčho eestahfchu tihribu teel eeteikta ari tipografiju, litografiju un grahmatu tirgotawu inspektoreem. (Now. Wr.)

Cefschlectu ministris ar Wina Majestates Keisara atkauju, ka „Wald. Wehstn.“ sino, laikrasta „Grahdanina“ redaktoram Inasam Wladimiram Mefschfchereflim atkal atlahwis isdot sčho laikrastu, pee kam us to neteel atteezinata jenjuras usf. 144. panta peefšime.

Jaunus 5rublu gabalus fahfs isdot sčha gada 1. dežembri walšis bankas lontorōs, nodakās un rentejās. „Wald. Wehstn.“ isfludina jaunās papira naudas jo fibtu aprastu. Kreditbiketēs buhs 154 milimetrus garas un 95 milimetrus platas, us balta papira ar uhdens sčhemem eefšapufē drulatas. Sčhis sčhmes pastahwēs no gaischam rindam staitka „5“ tumschōs laukumōs. Laulumi atbaliti zaur schahbi wilktām linijām. Biketes labajā pufē, apafschā, redsama alegorifka bilde — Kreewija, us krehfla sehbofšas seewēetes weidā ar Monomacha kroni galwā. Us kreifās pufēs 4 seewēefchu galwas.

Wežo, 1887. gadā islaisto Kreditbifeschu — 25, 10 un 5 rublu gabalu — atmainifchanas galejo termiņu walšis padome nolufuse us 1899. gada 31. dežembri un notefkufe, ka pehz sčha termina notezschanas minētās kreditbiketēs waitis krona mafschanas weetas netis peenentās. To deretu itweenam eewehrot, lai nezeltos weiti saudejumi.

Schibdu jautajumā, ka Peterburgas laikrasti sino, ešot pašifstamā barona Hirfcha testamenta ispiditaji nolchmufchi: 1) jau tagad pamafinat Schibdu aifseefchanu us Argentinu un nahlotnē wina pawifam nobeigt, 2) tos kolonifstus pehz eefpehjas pabalstīt, kas Argentinā tikai ar

femkopibu nodarbojas, 3) ar wiseem eefpehjamēem lihfsfēem gahdat par to, ka Kreewijas Schibdi fahf eewehrot un mišlet femkopibu. Wispahrigi testamenta ispiditaji ešot nahfufchi pee pahrlēejibas, ka nelaita bagatneela barona Hirfcha us Schibdu jautajumu atteezofschēes zenteeni ne-efot ispidami un ka ahtri wifu leetu nobeigt buhtu tas wislabafais.

Dšelszela nelaine notufuse 29. oktobri us Peterburgas-Warschawas dšelszela starp Solokas un Kusnizas stajijām, kur saduhruschēes pasta brauzeens ar preefschu wilzeenu. Trihs lokomotiwēs, 4 pafaschēeru wagoni un daufš preefschu wahgi pawifam sadragati. Sefchi pafaschēeri nonahwēti un 14 eewainoti. Izmellefchana usfahfta. Wif eewainotee aifwēsti us Grodnas slimnizu.

Peterburgā 1. novembrī pee muifschneeku agrarbankas premiju islofeschanas tita amortifetas (isnihzinatas) sefokfšas premijas: 9 15 148 200 297 345 365 402 422 430 540 544 633 791 891 899 902 934 1120 1285 1610 1630 1698 1700 1736 1797 1945 1959 2084 2096 2101 2151 2249 2429 2466 2544 2669 2771 2774 2797 2828 2894 2913 3226 3406 3514 3662 3681 3750 3757 3776 3792 3832 3843 3878 3922 4033 4211 4373 4413 4601 4647 4663 4732 5003 5029 5031 5086 5133 5136 5274 5301 5354 5363 5396 5527 5534 5568 5600 5604 5642 5835 5843 5932 6031 6062 6116 6137 6164 6228 6360 6652 6701 6702 7035 7201 7258 7287 7365 7441 7606 7664 7675 7764 7858 8033 8247 8293 8336 8366 8372 8401 8403 8459 8482 8533 8564 8581 8684 8979 8987 9027 9073 9231 9294 9298 9450 9475 9530 9538 9572 9576 9610 9756 9767 9927 9982 9986 10039 10043 10219 10285 10314 10336 10539 10605 10844 10874 10899 11074 11092 11281 11283 11348 11431 11516 11540 11549 11656 11663 11734 11904 11967 12088 12224 12239 12278 12589 12613 12656 12716 12753 12794 12795 12799 12902 13518 13595 13599 13636 13688 13693 13809 13825 13881 13899 13962 14163 14445 14537 14628 14793 14913 14945 15048 15101 15370 15388 15494 15631 15706 15714 15734 15835 15861 15984.

Mafkawā Keisaram Aleksandram II. par peeminu nodomats zelt kautas preefschlafifjumu ehfu, kur buhšot telpas 1500—2000 klaustajēem. Sčhini ehfā ari eerihsfot biblioteku un lafamū galdu.

Kijewā 15. oktobri, ka Kreewu awifēs sino, iszehlees leels ugunsgrehks, pee kam sabegufchi 7 žilwēti: 2 seeweetes un 5 behrni.

No Ddesas. Sčhe wif ustraukti par negantu breesmu darbu, kuram par zehloni, ka „Dirsch. Weh.“ sino, laitam gan greiffirdiba. Leeta ta, ka 15. artillerijas brigades ofizeeru, podporufschifu Demkowsfu eewainojis ar 5 rewolwera schahweeneem us Ddesu atbraufschais kara ahrihs Solowjewš. Kad ofizeera dentschis pahrnahjis, kas atrahdis sawu kungu us grihbas gutam asnis. Gan to nonefufchi tuhlin us flimnizu, bet maf zeribas us ahweefefschanos, jo wahtis ešot nahwigas.

No Batumas. Pateizotees gubernas administracijās energiflai rihžibai, ka telegrafis sino, notufuse wispahreja laupitaju bandu guhstifchana, pee kam tita nonahwēti 2 laupitaji. Sagorelas mefchā usgahja weenu laupitaju bandu. Sagubstija ari to laupitaju bandu, kura bija usbrufuse inscheneerim Pafelam. Pehdejas bandas wadons Medifsch-Dglijs nonahwēstis.

No Rigas.

Par gaisa fugeem, kuri gaisa pehtijumu noluhfā 2. novembrī uslaisti, un par kureem sinojam jau pagahjušchā numurā, lasam laikrasta „Nowoje Wremja“ no gaisa tugu kara komandas preefschneeka, kapteina Rowanko, sefokfchu tuwaku pafstaidrojumu: wifu semju meteorologi ir weenojušchēes ispehtit gaisa straumes tahdā augstumā, kur semās temperaturas deht newēens žilwēls newar aifstift, jo sčhe sneedsas aulfstums pat lihfs 80 gradeem pehz Belfija. Sčha noluhfa deht nolēmts dafschās weetas, ka peemehram Parifē, Strasburgā, Berlinē un Peterburgā, laifi augšchup gaisa tugas, bes žilwekem, tikai ar instrumētem un dafschadeem aparateem ween isrihsotus, kuri tā eerihsoti, ka pašchi usfšmē augstumu, laifu un tureenes gaisa temperaturu. Kai faules stari nespeestos zauri kufwim, kurā instrumenti usglabati, tad tas ir pahrlahhs ar sudraba papiri. Schahdi ar uhdenradi pilditi gaisa tugi pajetas 18 lihfs 20 wersfīs angfi. Kad gase ifeet, tad schahds lufis nolaischās semē, pee kam tas war buht nosfrehjiis leelu gabalu no uslaischanas weetas. Tā tad war weegli notift, ka ahriwees uslaisfēe tugi nonahf Kreewijā semē. Mehginajumu isdoschanas deht ir nepezeefschami wajadfigs, ka gaisa tugi ar neaiflahrtu kurwi nosufhta žif brifš ween eefpehjamis us weetu, kuru rahda usrafstītā adrese. Weidofot wehl buhtu japeefšmē, ka tai pašchā laifā pajehlas gaisā ari žiti tugi ar 2 žilwekem, kuri isdaris pehtijumus un mehrojumus tahdās weetas, kuras žilwekem pee-ejamas.

Latweefchu etnografifšas isflahdes farihsfjums bewis 24,618 rbf. 84 kap. leelu cenahfumu. Isdes

wumu bijis 22,725 rbf. 64 kap. Aflifkums 1893 rbf. 20 kap.

Latweefchu teatri israhdis: treschdeen, 6. novembri: Hermana Sudermana ischetzjeheenu flatu lugu „Dsimtene“; swehtdeen, 10. novembri: Emila Pohla dseebafchanas lugu „Miljona deht“; treschdeen, 13. novembri: Dubura flatu lugu „Bezais pilstungs“ (farakfita pehz lihdfšigās A. Deglawas lugas); swehtdeen, 17. novembri israhdes nebuhš; treschdeen, 20. novembri: G. E. Lesina behdu lugu „Emilija Galoti“.

Rigas pilsehtas teatri israhdis: treschdeen, 6. novembri: „Die Geschwister“ un „Stella“; zeturtdeen, 7. novembri: „Das Heimchen am Herd“; peektdeen, 8. novembri: „Der Prophet“; sefideen, 9. novembri: „Bopf und Schwert“; swehtdeen, 10. novembri: „Das Leben für den Jar“.

Prefes wirswaldes dramatifkā nodala nupat atkahwufē israhdit schahdu jaunū lugu: „Regafis“, drama peezōs zehleendōs no A. N. Ostrowfka. Latwifki attehlojis Lejas-Kruhminifch. (Sewifschs nowifkums is „Mahjas Weefa“.)

Aplaupifchana. Pee strahdneeku oflada peerakfistais Julijs Sweebrihs sinoja polizijai, ka 26. oktobra walarā us Artillerijas un Terbatas eelu stuhra winam usbrufufschas kahdas 6 nepasifstamas personas, kuras winam nolaupijufschas labatas pulstēni un 12 rbf. naudas.

Cewainofchanas. 26. oktobri Jaroflawas eelā mahjas Nr. 70 pagalmā femneee Pauline Breede fanahja hildā or Schihdeeti Iru Chaimowifsch, pee kam pirmā pehdejai ar keegeli tahdu fiteenu dewa pa krukstīm, ka Chaimowifschā pagahfās gar semi un pahrlausa kahju. Cewainoto nosufhtija us flimnizu.

— Maspifsonam Heinricham Genich pa Marijas eelu ešot 31. oktobri usbruta kahds winam pašifstams žilwēls, wahrdā Kole, un aif nesinameem eemefleem eewainoja Genichu ar nafsi oiwās weetas galwā. Cewainoto nosufhtija us flimnizu.

Nelaines atgadijums. Strahdneeks Michails Iwanowš, kufsch strahdaja Awotu eelā pee mahjas Nr. 40 buhwēs darbus, 29. oktobri aif pašchā neufmanibās nokrita semē un pahrlausa kahju.

Bihstami behrnu nedarbi. Pehdeja laifā pilsehtā zaur kahda rihfa palihdfibu ar rupjam sfrotim daufš weetas isflitas logeem ruhtis. Sčhe bihstamee un pahrdroschēe nedarbi tita isdariti til isweizigi, ka nebija nelahdā sinā eefpehjamis wainigos usdabut. Weidofot schinis deenās kahdai personai, kurai zaur nedarbeem bijis jaezech, isdewās weenu no wainigajeem sakert, pee kam israhbijās, ka nedarbji ir 14—16 gadus weži sehni, kuri isgatawojufchi femwifschu eerozi, to nosaufufchi par „latapulke“ un ar to schahwufchi rupjas sfrotis logōs. Wainigos usdabuja fem schahdeem apstahfēem: 26. oktobri, starp pulstēni 5 un 6 walarā us diwām eelam, kur Ioti dšihwa fatifšme, tita isdaufstas logu ruhtis; pehz tam nedarbji fahfa schaut sfrotis pret sirgdšelszela wagona logeem, netahfu no Basteja kalna. Te nedarbjeem wareja buht Ioti bihstamas fēlas, jo sfrotis sfrehja zaur logu un 2. kungam, kufsch wagonā sehdeja, zaur huti un eewainoja galwu. Cewainotais pamanija sehnū, kufsch mufa us Basteja kalna, un to ar kahda gorodowoja palihdfibu apzeetinjaja. Wainigais ir 16 gadus wežs sehnš un zaur to usgahja ari wifus wina lihds wainigos. (R. P. P. A.)

Grahmatu golds.

Nedafzijai peefufhtitas schahdas jaunās grahmatas:

- 1) Seemas-swehtku dseefsmas bajnizam, stolam un mahjam. Sastahbijis J. Bachs, sflototajs Rīgā. Mafšā 25 kap. eefēeta. Jelgawā, drulajis G. Landsbergs.
- 2) Wiknu Alseeda Humorifstifšs Kalendars 1897. g. 2. gada gahjums. Jelgawā, 1896. Generalkomifšā pee J. Schablowfky, Jelgawā, Katolu eelā Nr. 9, Rīgā, Stahrmu eelā Nr. 6.

Kugneeziba.

Sinas par Latweefchu fugeem. Anna Maria, kapt. Wertners, 30. sept. no Brantonas iseedams, 24. okt. nonahjis Karalautschōs. Matheus, kapt. Martinlans, 19. okt. atstahjis Schiefds, us Martinifšas falu dodamees. Kursemneeks, kapt. Muzneeks, 21. okt. isgahjis no Schiefds us Palmu (Majorfšas fala). Martha Maria, kapt. Muišchuls, 23. okt. bewees jēfā no Stokkas us Rofefortu. Janis, kapt. Dsolifsch, no 24. oktobra atrodas jēfā no Harburgas us Leithu. Irbija, kapt. Dtmans, 24. okt. isbraujis no Klaipeidas us Fernawu. Zeriba, kapt. Puhlinifsch, 23. okt. isbraujis no Alfoa us Demeraru. Jasep, kapt. Krautle, 2. okt. Liverpoolu atstahdams, 22. okt. nonahjis Kopenhagenē, no kureenes lufis nahfs us Rigu. Anna Lina, kapt. Reifons, 25. okt. isgahjis no St. Davids us Danjgu. Heinrich Catharina, kapt. Mahlders, 25. okt. atstahjis Gardifsu, us Trimidadi (Watar Indijā) braufdamis. Masirbe, kapt. Jordans, 25. okt. isgahjis no Plymouthas us Fowey, no kureenes lufis dofees tahlat us Rotterdamu. Aldebaran, kapt. Krišch Schultmans, 26. okt. usfehmis zelu no Klaipeidas us Leithu. Titana, kapt. Andrus, 24. okt. isgahjis no Bonefes us Colbergu. Julie Alide, kapt. Kadasas, no Narwas braufdamis, 17. okt. faneedsifšs Hulli. Ottomar, kapt. Bušch, 1. okt. seepaju atstahdams, 17. okt. nonahjis Bonefā. Columbus, kapt.

Grīhwans, 19. okt. igahjis no Grangemouthas uš Klaipe-
pedu. Venus, kapt. Baumans, 20. okt. igahjis no Pillau
uš Rudshoebingu. Lilly, kapt. Lofsmans, no Bernidas
uš Meihili brauldams, 20. okt. gahjis St. Abb's Head
garām. Mars, kapt. Rehts, 3. okt. no Rigas ieedams,
20. okt. sašneedīs Schields, un no šchās oštas tai pašā
deenā igahjis Lucas, kapt. Krohns, uš Rigu. Moses,
kapt. Berinkopfs, no Oscarshannas brauldams, 20. okt.
nonahjis Leepajā. No Kronštates igahjuschi 22. okt.
Gubernator Sinowjew, kapt. Winks, uš Grangemouthu
un Emma, kapt. Džs, uš Dundee. Saturn, kapt. Lorenzs,
7. sept. Rigu atšahdams, 22. okt. nonahjis Bridgewater.
Bravo, kapt. Lewerdowisch, 23. okt. igahjis no Gardisas
uš Tawiru. Golzatha, kapt. Jur. Džolinsch, 22. okt. uš
nehmīs žetu no Grangemouthas uš Barbados (W. Jūbija).
Livadia, kapt. Otomars, no Lūla brauldams, 24. okt. sa-
šneedīs Littlehamptonu. Anton, kapt. Duntels, no Fowey
uš Rigu nahldams, jekā sabojajuschees pumpji, saudejis
lauwas un dabujis wehl žitus apšahdejumūs, talab 22.
okt. eestēdēs Pletersjordsas ošā. 31. okt. lugijs bijis
gataws atkal dootēs jūhā. Uš Ešeneres reida metušji
entarus: 24. okt. Austru, kapt. Lašis, no Rigas uš Glou-
cestru eedams, Urama, kapt. Grundmans; garam gahjuschi
tai pašā deenā Neptun, kapt. Bušs, uš Perth eedams,
Pollux, kapt. ? no Rigas uš Grimsbi dodamees, Johan-
nes, kapt. Reinwalds, no Rigas uš Ešerburgu sehgeledams.
Adelheid kapt. Seetinsch, 24. okt. atšahjis Travemindi,
uš Leepaju dodamees. Jon Ann, kapt. Lašns, 4. okt. no
Rigas ieedams, 22. okt. nonahjis Barmouthā. Andreas,
kapt. Venks, 22. okt. igahjis no Grantenas uš Kasalan-
šcheem. Aurora, kapt. Matušals, 22. okt. atšahjis Klaipe-
du, uš Dieppi eedams. Baltic, kapt. Vogel, no Hūlles braul-
dams, 21. okt. eegahjis Karlschannā. Uš Rigu nahldami
Grangemoutthu atšahjuschi 23. okt.: Anna, kapt. Tode,
Bertha Alwina, kapt. Skurgu. Jacob, kapt. Džolinsch, 13.
okt. no Rigas ieedams un uš Brate dodamees, 25. okt.
gahjis Ešeneri garam. (B. B.)

Uš deenwidem. *)

X.

Romā, tā ari jitas deenwidus leelpilsehtās tas labums,
ta tur gandrīš uš latras restorācijas waj sašejnizās durim
waj logeem, jil smalla waj weentahšcha ta ari nebuhtu,
ušraštā ešdeenu ženas, jil malkā brokastis waj pusdeena,
ar wihnu waj beš wihna, lahdi ešdeeni, un par jil tee pa
poržiam dabujami, beš tam wehl jil malkā wihns, jil
kafaja, jil alus. Tahdi tad latris war iwehletees pehž
fawas garšas un spehjas ešdeenu waj dšehreenu baudiju-
mus un nelahdi newar nahst tai nepatihlamā šahwollī tā
pee mums, tur eepreesh nelo newar sinat, lahdas kura
weetā ženas un tilai tad, tad eš eelšchā eegahjis un pra-
šijis sulainim ešdeenu lahdi, wehl wari pahleezinatees,
jil naudas buhš jaihdod. Kulturas semēs šchāi sinā nesal-
ihšfinami patihlamati, tur par wihu gabdats, lai publikat
atweeglotu iwehli, ta uš loga ween ažiš ušmetis jau wari
sinat, waj ta weeta ir preesh tawa mala waj now; ja
wehlees dahrgatu waj lehtatu, tad apšlatees ween žitru,
jo turpat tuwumā atrahdi to wehlees. Tur ir restorācijas,
kuras tilai preesh leeleem bagatneeleem, turpat blalam
atkal jitas ne malkā smaltas no ištata, tur redši mehrenas
ženas, tur atkal stātees, par brijnumu lehti pešoliti dahchabi
labumi. Tamehr wihur warejam no ta pahleezinatees, ta
widejo šchiru restorācijas ištahja pat lehtati un prak-
tištati nekā lehtajās — un ešdeens nebija nelo ištata tā
wisdahrgatajās weetās. Par trihs lihdž ištetri liri (110
— 150 kap.) pusdeenu ar wihnu wareja Romā ešh ištī
smallā weetā un peeteošchi labi pahst, wismalafatajās
weetās malkaja pusdeena beš wihna jau 5—7 liri (190—
270 kap.), ar wihnu un djerannaudu sulainim išt-
malkaja 10—12 liru (380—460 kap.). Ja eet pilnā
panšjā, tad pirmās šchiras weesnizās malkā 15—20 liru
(370—760 kap.) par deenu, otras šchiras weesnizās 9—12
liru (340—460 kap.). Beš tam ir weentahšchālas wees-
nizās, tur war ištī dauts lehtati. Panšja weentahš-
chajās weesnizās malkā 4—5 liri (150—190 kap.) par
deenu. Tad warejam ari no ta pahleezinatees, ta tur,
tur wiswairat apmetletas restorācijas no lungeem un dah-
mam, bija ari wišgahrdati pagatawēt ešdeens, turpretim
tahbās weetās, kuras maf apmetletas, ari nebij ešdeeni
wihai labi pagatawoti. Tā ta wihns Staleschju tautas
dšehrens, tad tas jau weentahšchās tautas restorācijas dees-
gan labš, un malkā alus glahše diwi lihdž trihs šolbi
(4—6 kap.) turšch tahda labuma, tā tas, tas pee mums
malkā 70 kap. lihdž rubli pubele. Bet tad wihnu pehl
pubelem wihna tirgetawās, tad Stalešis neredi prot
šwešchneeku peeschmault, eedod pawijam ištiku wihnu par
labu ženu. Weentahšchajās tautas restorācijas naw til
labi ešpehjami, krahpt, jo tur arween papilnam kauschu un
schee lautini, Staleschju strahdneki, dšihwo wihai lehti,
tadeht ari šwešchnees war tahbās weetās ištī labu
wihnu lehti dabut. Šchajās tautas restorācijas redsama
arween un šewišchi wataršs toti spierga dšihwiba, tur
wihri, seewas, jaunelki un jaunawas sehž pee wihna
glahšem un walodas tel tā špehjis kalnu strauts. — Šcho
weentahšchjo lautinu rasturs pawisam žitabs, nekā žitru
to šateklam. Ir jau latram labi sinams, ta pee mums
weentahšchajās knepis un alus pahrdotawās redš pa laitam
reebigi peedšchruschus, wisnelaunigalajeem wahrdem mehta-
jotees, tā ta pa celu šchahdam weetam garam ešot, jau
drebūti pār lauleem eet. Ari Wahjijā pa leelalai dala
weentahšchās tautas knepes dara prestigu ešpaidu, lai gan
tur wairš neredi tā peedšchruschu — tomehr tur walda
sallaniba un ari weeglas seewetes ištāinoscheem stāteem
redš papilnam. Romā turpretim pat weentahšchajās
weetās neredesē peedšchruschu, nedirdesē nelaunigu wahrbu
ištahhdumu un neredesē ari palihšchus seewetes ištāi-
noscheem smaideem. Sche dširdam strahjas, nopeetnas fa-
runas, kuras grosas pa leelalai dala ap positiitu. No
sallana, meegaina gurdenuma sche ne wehšš. Romas daitajo
tumšchās, ugunigās ažiš un šchāidra peere leezina no šingras
tikumibas un kaislas, ugunigās seewetes mihleštibas, tam sal-
kana šofetechana un netihlba reebigās. Patnadabšibas nospee-

šajā sešā tomehr wehl atspogulojas nopeema tikumiba. Romā
wispahrigi palihšchus seewetes tahdi ažiš neduras tā žitru.
Nerikšiba sche leetas tahlu atpafat atwiltufes. Kad salih-
šfinam Wahzeetes un Italeetes, šewišchi Romeetes, tad
atredam garigā sinā leelu šarpihu. Wahzeete šarunā
ištahda dšihwu intereši preeshch weeshbam, un jo šewišchi
maštu ballem. Daschas pat iglihtotās šchiras damas Win-
kenē waj Berlinē nesina tur mahšlas mušejas atrodas, ne
ari daitā mahšla tās ešpehji šajuhšminat — Welpederes
Npolons waj mallas šuzis tam wihš weenalga, wihu
walodas tā štraujupite tel tilai par smalleem kawaleereem,
par lepneem apgehebeem, un mahšlas mušejweetā tās
ištī jo ištī — tā pee šchonorites — sin tur atrodas dahchadee
balles šofali, Romeetes turpretim leetas šchabas leetas ma-
šal eewebrojt, wihu tumšchās ažiš tilai tad beššigi ušleefmo,
kad ar tam runā par mahšlu: Kafaeta, Michelandschelo,
Tiziana un žitru darbi šajsta wihu intereši, Itālijas
mahšlas darbus tās pahst wišlabati, un prot ar leelato
dehšbu ir šwešchneklam aštahdit, to tas lai neastahstu
neapstahitu. Pat weentahšchās, neiglihtotās šchiras, un
to šarpi pat tahdi, kurti lašt un rāštiti neyrot, tomehr
mahšlu pahst labati, nekā dahšas žitru tautu iglihtotās
apriandas. Romeetes jau tā šakot ar mahšlu kopā
šchāudšs, jau no behrnu deenam tas štatijis sche-
jeenes basnijās, tā ari wihur žitru neshahšfinami
šchāstos mahšlas darbus un pee teem tahdi peero-
dinajees, ta tad, tad tas truktuma speesš ašgahjis žitru,
tur war labi pelnit, tomehr mahšchigi ižojas pehž sawas
šchāstās dšimenes, un labal buhtu Romā par ubagu, nekā
žitru par leelmani. Kad apstalam tilai Romas basnijās,
tad pilnigi waram šaprašt, ta šchāi tautai, tas sche aud-
nata, jau mahšla ir tā nepeezeschama deeništka maše.
Šweena Romas basnija jau ir deeništchās mahšlas tempšs
(šwehtnija), tas neshahšfinami augštati pazekas par žitru semju
basnijam. Romas basnijas apmetlejt til wehl ištī šajuhš
basnijas augsto nosihmi; sche wihur, tur ween stātees, deeništ-
chās mahšlas wara tewi walšina, te tu neredi weenmū-
šus raibumus, tahdus tehkus, tas beš garšchās, dšihwibas,
pretim rehgojotees. Atweri Romā til lahdas basnijas dur-
wis un tewim leetas, ta eš pajehšees pahri par semes pu-
teleem, tur augšchā aš mahšoneem tew pretim šmaida
parahje wispištataš krahšās, sche šchāise tehli, šchāi
glešnās leetas dšihwojt. Leelatas un lepnatās Romas
basnijas ir Petera, Laterana un Santa Maria Madšchore.
Bet ari beš šchim basnijam taira žita Romas basnija jau
ištā pehele mahšlas sinā. Wajā Šilšinas šapele Wati-
lanā ir wihu mahšlas žeenitaju un žitru dahchadu želimeku
žeta mehrtis.

No ahrsemem.

Franzija. Franzijas wehšneeks Rambons Konstan-
tinopolē, tā leetas, tur ušahjis spehlet wadscho lomu at-
teezotees uš Armenu un Kretas ļautajumeem. Sultans,
pehž parawuma, tam dauts to apšoljees darit Armenu labā.
Bet ar apšolijumeem jau Turzija netad neshopulojas —
tilai scheem šolijumeem neseto darbi.

— Lastajū wehl atzerešes lahdu wiršneeku Dreifusu,
kuru kara teesa — dehl tehwijās nodoshanas — noteesaja
uš wihu nuhšchu pee šatru darbeem. Tagad nu lahds
Bernars Lasars ištāidš šchāi broschuru, kura rauga
peerahdit, ta Dreifusu newainigi noteesats. Brošchura sa-
zehluse wispahri leelu ušbudinajumu.

— Par i s e s e lās, tā laitrakšis „L'industrie velo-
cipedique” šino, nesen bijuš redsama originela ešpāšcha,
kurai preeshā ašjuhgti nebijuš wiš širgi, bet kuru k-
stinajis welošpeebistis. Šchi ešpāšcha ir maha dširwitu
šalescha, kuras preeshchata ir saweenota ar welošpeda
patalejo aš. Ar tahdu ešpāšchu welošpeebistis war weš
diwas personas. (Pet. Web.)

Turzija. Laitrakšis „New. Bremen” šinotās pahštā
jil dahdu labu dšiwainu parahdibu, tas tagad norišnas
Turzijas galwas pilsehtā, Konstantinopolē. Wehl arween
naw neweens par sawu dšihwibu drošchš, wehl arween
tureenes eedšhwojt raugotees ar ballem nahšonē. Un
pa to laitu Eiropas diplomatiija šchāda un štrahda, lai
jel jil neyil notahrotu parahdibās, no kurām gan šajala:
„Igti tas tā newar eet!” Tā ta Turzijas neweens wairš
naudas ne-ašhdod, tā jau ne-ištēdšjami šlimam žil-
weklam, tad Eiropas leelwalšis projektējt ašdot paschas
sinam sumu un eezelt Turzija šewišchū konfiska pah-
walbi, tas buhtu ištentā Turzijas jaunā waldbiba. Sul-
tanam tad gan paliktos wehl wina walduceka gods, wina
haremš, wina meesas šarpu pulšinsch, bet wihus ištenuumūs
un eenechmumus pahrwalditu konfiska walde, kura ari
ruhpetoš, ta Turzija teel reformas ar ašdotās naudas pa-
lihšchū pateesiba eewestas.

Bet šchimbrišcham, tā jau mineš, žilwek juhtotees
sewi Konstantinopolē it neomulgi. Lai nemam til weenu
bildi: tā Kurdus, tā Jaunturkus un, protams, ari Arme-
neeschus waldbiba mehš leeleem bareem ištāidš išt galwas
pilsehtās, toš šuhšidama uš lugi, kas lai wihus ašweštu
uš „nometinaschanas” weetu. Wihš šahw šahahst tā nekā
un gaida ar apbrihnojumu pazeetibu un weenalšibu uš
sawu promweeschanu. Šchēhla metas, dohji aštan šomandas
šauzeeni, šaldati notahjas wangineeleem wisapšahrt, enkura
kehdes šchwalšis, uhdens mutulo no twaika štruhres dahdibas
ašstahstinas. Watara tumšā pasuhd išt Konstantinopolē
eeshwotaju ažiš pilnum pilnas lugijs. Jil dahšas labš
nodoma: „tas sin, waj rihst pat jau mani ari ne-ašweedš!”

Un no rihta, tad selta šaules štari šeltot selto grejnās
pilis Bosporus malā, tad rihta wehšmā lehti burbulu
uhdena wihni, tad — eeshwotaji redš atkal atbraukuschu
to paschu lugi, bet tagad tukšchu. Kad jauta, kury ašwešt
wangineeki, tad dabun atbildi: „uš nometinaschanas weetu”.
Bet luginieki dšredot nakti uš Bospora waimanas un
šleegschanu un šiwis neweens wairš negribot ešt, tās ešot
no žilweku gatas palihšchās drušin par — trefnam. . .

Seemel: Amerikas Sawenotās Walšis.
pehž dahšam šinam, šchimbrišcham leelu wehribu peegreesh
kara lugu buhwei un to ištahšchana, lai wajadšibas
brihdi waretu drošchi šahtees uš žihnas laula. Runā pat
no kara ar Spaniju — Kubas deht.

— Kāhds Amerikānu inšcheneris igudrojis elektrisku
aparatu, ar kuru war dšit latru weentahšchu welošpedu;
aparatu warot peestiprinat beš mehanika palihga. Pehž
„Gaulois” šinajuma te elektrizitates leetochana noteelot
šchādi: elektriska baterija, šajstahwoscha išt sauseem elemen-
teem, ešot eewetoti lahda šastite un peestiprinata sem seg-
leem pee rahmja; šchi baterija tad kulinot žentralašs šobu
riteni. Ar šewišcha eerišojuma palihšchū brauzejš latrā
brihdi štraumi warot apturet un braukt beš elektrizitates
palihga tahlat. Masais aparats brauzeju ne kamē, nedš ari
šajaja welošpeda ištatu. Ar to pašchu bateriju warot ap-
gahšnot ari laternu. (Pet. Web.)

Šwadora. Par ugunšgrehlu Šw a j a k w i l ā,
lahdā Šwadoras republikas juhmalas pilsehtā, arisei
„New-York-Herald” šino, ta dahču štundu laiktā, toti
štipram juhtas wehjam pušchot, nodoguschās 2000 mahjas.
Leefmam par upuri krituschās wihās uštura lihšchū no-
ištawas un pahrdotawas, tā ta wairat nekā 60,000 beš
pajumta palihšchām personam wajadšchis žest badu. Še-
dšihwotajeem wajadšchis apmetees uš ceelas šarpu kuhpošchām
brupam un tuwatajās mehšdē. Augšchā minetai arisei
lahds ažu leezinees raksta, ta apdeguschajeem, ištmemot badu,
wairat deenas bijis jamožās ari ar šlahpem, tadeht la
dšeršchana, derigais uhdens bijis ištloetis ugunšgrehla ap-
speeschana. Pret leefmu juhru žihnitees žilwekem nebijis
ešpehjamis; tāpat ļaut to iglahbt ari ne-ešpehjamis un
wehl trešchā deenā pehž ugunšgrehla gahšs bijis til pilns
pelnu, ta gruhli nahzees elpot. Nodoguschās ari peezas
bankas proti: walšs, tirdšneezibās, agrars, teritorial-
un hipoteku bankas. No bantū ešham atliušchees tilai ap-
wehpušchi muhru paleeli, bet lašes bijušchās pilnigi weelās
tadeht, ta bijušchās ušglabatas ugunšdrošchšs šchājōš.
Ugunš wihpirms ištēhšes lahda šchā pahrdotawā
apdeguschee domajot, ta ugunš ištcham pelikta. Dahšas
personas, kuras ištahdijuschās par wainigam, apžeeinatās:
weenu no wainigcem, pret kuru bijušchi peeteošchi pe-
rahdijumi, walšs eštahdes beš teesās špreeduma nosodi-
jušchās ar nahwi. (Walb. Wehšm.)

Judija. D a d s sche peenemas arween wairat.
Leetus jau nedelam tā naw ištis. Waldbiba dod šaudim
darbu. Teelot nodarbinati pawijam jau 66,900 žilweku
Telapurā 3000 galwu leelš kauschu bars ešahjis ištawit
špīherus tur atrahuschees 1500 mašš miltu. Kad polizija
wekt ištēhginajuse kaudis pee prahta dabut, tad wajadš-
chis kertees pee eerošcheem. 4 žilweki tikuschī nonahweti un
6 eewainoti.

Riwbte.

Derian arahmotu Apgahdšchanas Rodasai emalšaja:
Pa 1 rublin: Š. Pehlbach, Wj. Drušid, P. Šalminš, Wj. Pehlbach,
A. Barušs (Bupencz, noz.), — Žaur, „Walt. Wehšm.” ešp.: Š. Romas
Šuntāšchōš, Š. Kaiminš, Rigā, Pafule Šrašču mušchā; Š. Šofš,
Rigā, 1 r. 50 kap.; Š. Šauršons Wj. Šamā, Š. Pehšchis Palanga,
P. Ahrāits Šelš-Akreiwija, B. Rahšjūš Wj. Šalāž, Kofentals Šar-
landaugawā, Šods 2 r. 50 l. — Žaur „Astruma” ešp.: Š. Romē
Šarlanbangawā, Šelms Rāššamā. — Žaur Šoffmana šingru: Šarwils
Rigā, Š. Šilumš Rigā, Šehrmans Rigā, A. Šeebšs Lutumā, Dr.
Šelšs Ritaurē 3 r., Š. Šreimanis Štrihweršs, Š. Štrahšins Šar-
donā, Š. Ruibe Šods.
Par 1896. g. A. Šebrišs Rēššatā 1 r. — Kopā 28 rēš.
Šeetru šinatājs: Š. Šihrušis.

Tirgus šinas.

Rigā, 4. novembrī 1896. g.
Rigas labibas tirgus šahwollis, tā jau paregojām, tapš šing-
rats. Labibas ženas wispahri ušturas lihšchajās augšmūš, kweeshu
ženas pat manami žehluchās. Ruzi bija kuru, bet šingri, lišchēlas
gurdeni. Berlinē tagu wairojusches peerahšjumi pehž rubeem un
kweeshcem. Šchējeenes peewetumi wehl weenmehr maš. Lais Rigā
austis un jau eestahšes šamanu žehš. — Wispahrejis papules
labības širgus šahwollis šchimbrišcham tahdā, ta wehl šagaidama ženu
žehšchānās, lamdeht, ja ween tahos wehl war gaidit, tad eetejam ar
labības pahrdochanu nesiegties. Pehž dawūju leepreču domam,
labības ženas pehž jamma gada wehl manami žehšchotes. Dawū šchāi
sinā ataras no Argentinas šagaidamas planšas, lahda ta buhš išt-
wusē, bet pehž lihšchajām šinam špreeshot wihai teizama ta ne-
buhšchot. Indija žitū gacis ištēda dawū kweeshu, tagad tur
plojas babs. Kaudis aš baba šauja un dešina magasinas u. t. t.
Indijai labiba wehl ja-ewed. Ari Austrālijā rāšcha parahija. Tas
wihš dara leelu ešpaidu uš ženam. Ari weenat no wišgalwentalam
labības ištēdejam šemem — mahju pašchāi tehwijai — Kreewijai
šhogag bija širri wahjata rāšcha nekā pehri. Pehž ošijelam šinam
Eiropas-Kreewija (teštaito Wīšlas gubernas un Aš-Kaulāšju) šhogag
rašchot ištēhweetōš: wafaras kweeshu — 20,300,500, šemās kweeshu
— 29,264,500, ruzs — 117,619,000, ausu — 95,333,000, mešču
— 31,105,000, grīšu — 7,000,000, mašja (šukurinš, šarpu kweeshu)
— 2,908,000, širnu — 3,156,000 ištēwti. Tā tad šhogag Eiropas-
Kreewija eekultis mājā nekā pehdejš trīs gads. Mājā eekultis par
šahdeem 16,672,000 ištēwerteem labības. Par ja wein pehdejo 13
gads žaurmehra rāšchu un to šahdšina ar šchā gadi rāšchu, tad it
pat wehl tad šhogag mājā eekultis: ruzs — 3,269,000 ištēwerti,
šemās kweeshu — 1,459,500 ištēwerti, wafaras kweeshu — 2,640,500
ištēwerti, ausu — 2,165,000 ištēwerti, mešču — 1,688,000 ištē-
werti, grīšu — 2,396,000 ištēwerti un mašja — 1,380,000 ištē-
werti mājā nekā pehdejš 13 gads žaurmehtā. Širnu rāšcha gan
šhogag bijuse šakaba par widoju. Tā tad ari Kreewijas šchā gada
wahjata rāšcha ženu sinā šchit širri šwaru šaušā. Rudens šehšs šah-
wollis Šelš-Akreiwija weewetam širpi šilris. Ruzju un kweeshu
šelmenim weetam šoti leelu poštu paharijuschī tahpri un šulaini. Ši-
weas un Šodolijas gubernas šelmenis širpi ištēhčis. Šoronšchās
gubernā leelu štādi paharijuse Šefenes mušcha. Šofšowā pee Šonas
bijis tahšs leetus truhlums, ta šemaja dawū weetās nemas neiluse
šeha. Walar-Eiropas dahšchās walšis rudens sehjumeem atkal laitejis
pahrat leelainais laiks. Šamija, Franziija un wehl dahšchās žitās walšis
dawū weetās bija leeli pluhdi, tas paharija leelu štādi un poštu. —
Tā tad šchimbrišcham wispahrigi waj wihās šinas norahča uš labības
ženu žehšchānās waj ta tam wismā wehl japaleel šingratām. Labības
ženas Rigā šchimbrišcham šchābas:
Walds, Kreewu, uš 120 mahžinu pamata malkā 61 1/2, kap.
pubā. Tēnzenje: Ruzja.
Kweeshi. 123—128 mahžinu šmagi Kreewu kweeshi malkā
92—94 kap. pubā; 125—128 mahžinu šmagi Kuršemes kweeshi malkā
86—93 kap. pubā. Tēnzenje: Ruzja.
Mešči, šchānšchū, uš 100 mahžinu pamata malkā 65—66
kap. pubā; Kreewu mešči malkā 66—68 kap. pubā; Kuršemes 105
lihdž 110 mahž. šm. meščchōšs doš 68—62 kap. pubā. Tēnzenje:
šingra.
Ausos. Labās gahšchās ausas malkā 63—70 kap. pubā; šchā-
wetas ausas malkā 59—61 kap. pubā; Šaržinas un Šiwinas-Šelžas
ausas malkā 60—61 kap. pubā. Tēnzenje: —
Šinhēhtas. Šepju šehšas uš 87 1/2, proz. pamata malkā 97
lihdž 98 kap. pubā; parahšās brāhš šehšas malkā 92—94 kap. pubā.
Tēnzenje: Ruzja.
Šinhēhtu ellas rāušchi, šchējeenes, malkā 74—75 kap. pubā.
Kreewu šinhēhtu ellas rāušchi malkā 72—76 kap. pubā. Tēnzenje:
šingra.
Šantos pušu (šaugreeshu) sehšlu rāušchi malkā 66—76
kap. pubā.
Širni malkā 56—64 kap. pubā.

*) Št. B. B. Nr. 1, 6, 7, 10, 15, 16, 23, 44. un 45.

Metala kapu kronis
 peedahmā visleelākā isvehlē
 leelumā un masumā
J. Redliha
 Anglu magnāna.

Sm. Peterburgas
logu stiklu,
 wifaddis leetojamās leelumās, pehz mehra peegreestu par fabrikas
 zenam tā ari
glahsneeku dimantu
 peedahmā lehti
D. Idelsacka
 spegektu un logu stiklu magasīna,
 Teatra bulwari Nr. 7, pretim teatrim.

J. G. Muschke,
 Terbatas eelā Nr. 18, Riģā, S. Martinsohna namā.
Porzelana, fajansa un kristāla pretšču
 noliktawa.
Lampas ar peederumeem.
 Melhiora un bronza leetas.
 Galda un desert-naschi, karotes, paplahtes (tehjbretes)
 un daudš žitas prezes.

Rupat isnahja wispilnigatais latwešču kalendars:
Wilam Alfreda
Humoristisks kalendars
 1897. gadam.
 Ar daudš bildem.
 Derigs pareistizigiem, literaneem un katoleem Baltijas
 gubernās un wifā kreewijā.

Detektonā wifai interesanti raksti.
 Wafā 30 kap. (Pa paslu pasmarās esubtot) 36 kap.
J. Schablowska grahmatu tirgotawa,
 Zelaowā, Katoku eelā Nr. 9. — Riģā, Slatruu eelā Nr. 6

Riģas Kokwilnas Manufakturas
Sabredriba
 Strasdu muischā, pee Riģas:
Noliktawa: Sekhriģā, Veldu (Zuhku) eelā Nr. 10.
 Maschinas (Chadwick) šujamee deegi, balti un krahfaini eke-
 schanas deegi, anshamee deegi, wate, pūswilna un lampu daktes.

Dšibparus no 5 kap. **Zehhīs!** **Sihda** dšibparus.
 Nupat no jauna dabuju:
Kreetnu wadmalu
 wifaddis musturdē par 80 kap., divi aršhinas platu.
Siltus gultas segus
 flaitēd musturdē par 2 rbl. 25 kap.
St flaitus leelus parka-lafatus.
Dahnu kashoku un mantelu drehbi,
 2 1/2 oektis platu, no 85 kap. fahlot; par 1 rbl. 20 kap. jau wifai
 kreetnu, stipru drahnu.
Labu sorti sihda wati.
 Bahrodū weenigi bes prozenteem, bet jau pee
 masakeem pirkumeem lehtatās ženas.
 Augstzeenibā
Leetus fargus. E. Heinke. Keschoka krahgabdas.

Galda wihnu 35 kap. par pudeli,
Bejarabijas wihnu 40 kap. par pudeli,
Skoplinskoje 45 kap. par pudeli,
portwihnu, madeira, šcheri, muskat,
 fahlot pudeli no 65 kap.,
otščischtschennoje 75 kap. par stopu, wifadus
 šchnabus, rumu, konjaku un araku
 peedahmā
Karlis Jansen,
wihnu tirgotawa,
 Riģā, Schkubnu eelā Nr. 11.

Riģas Amatneeku
Krahju un Misdewu kase,
 Suworowa eelā Nr. 14, pee Wehrmana dahrsa,
 pašhstamā Kaula namā.
 Kase perneem noguldijumus no iklatra žilmela — fahlot no
 50 kap. un malfā 5 1/2 % par gadu. Par asbedumem no 7—8 /
 pret wehrišpapiereem 6 %.
 Kase atwehrtā katru darba deenu no pulkst. 10—2 deenā.
 Wifā noguldijumi un rematšajumi šai kase
 atswabinati no nodokleem.

Manas grahmatu un bišču drulatawas un burtu leetuwas awgahdibā, Riģā,
 pee Petera basnijas, nupat isnahlusi šchabda jauna grahmata:
Megaiss.
 Drama peezōš zehleendōš no A. N. Ostrowska. Latwiski
 attehlojis Lejas-Arhminsch.
 (Sewišhōš nowitums no „R. W.“ lit. Peelikuma).
 Luga atlauta aikalstām isradem Peterburgā, prešes wirtsalbes dramatislā
 nobalā, 28. oktobri 1896 g., sem. Nr. 6905.
 Wafā 30 kap.
Ernsts Plates.

Apstallejumus pee laita uf 1897.
 gadā leetojamām
weifala-
grahmatam
 isluhšas papira, rakstamu-, šhme-
 jamu- peederumu pahdotawa
 leelumā un masumā,
 konto-grahmatu un konwertu sa-
 brila no

August Ljra.
 Wifadās Amerikas loti stipras solu
 ahdas is Peterburgas un Riģas fabrikam
 par 48—60 kap. mahz., paštal-ahdas par
 44 kap. mahz., pagatavotas wihrešču
 kamašču wirtas labu sorti par 19 rbl.
 duži un seewešču kamašču wirtas
 6 joll. gumijam par 10 rbl. duži, tā ari
 dāščadās žitas ahdas peedahmā
A. Bebrūns,
 Jelgawas Ahriģā, Almenū eelā Nr. 18. 10

Medibu flintes
 pašlahdejamās (Lankastera sistemas) no
 15 lihoš 150 rubleem, prečšchahdejamās
 flintes, loschu- un Stobēra-bises, wifadu
 šhemu
remolwerus,
 patronas, skrotis un pistongas, medibu
 pulveri, tā ari wifadus šchawjamus
 peederu- no peedahmā leelatajā iswehlē
 par lehtatajam ženam un us galwofschanu
Emils Lorenzsons,
 Senal Zaltis Rinde,
 Riģā, Kalku eelā Nr. 36.

E. Larsen'a
 šeltan, sudraba leetuweikal:
 tagad atrodoš:
 Eelajā Saun-eelā Nr. 13

Granita, marmora un šchngunu
 kapa krusus
 isaatamo un lehti pahrodod Riģā,
 Aleksandra eelā Nr. 94.
J. Knubbe.

Watranas
 flawenajeem 5 muskanteem par wimu
 daušfahrejo jautu spēleščanu, isleiz mil-
 siģu asfinibu un lastu pateizibu J. W.
Tirgus.
 Januqubenes muischā, Balkas apr.,
 taps šchā gada 10. nowembri linn, lopu
 un krahmu tirgus notureto.
 Ruischās walde.

Brahli Kamarin,
 Riģā,
 apteeka pretšču, kimifaliju un
 krahšu pretšču noliktawa,
 leelumā un masumā.
Anilina krahšas.
Krahstu koki,
 malti un wihleti.
Krahstu koku ekstrakti.
Mahlderu krahšas.
Kimifalijas
 papira, stikla, seepju un spitschu fabrikam.
Kimifalijas
 fotografisķeem un medizinišķeem nolusķeem.
Čteriskās ellas.
 Šauksmarschschas esenzes.
Coletes seepes
 u. t. t.

J. Lahzis,
 Riģā, Terbatas eelā Nr. 21.
 Čhngunu un dāščadu
 akmiņu krusu darbuja.
 NB. Ženu rahditaju ar krusu
 šhmejumeem uf wehleschanos peesuhru bes
 maksas.

Riģā, Riģā,
 Kungu, Šaffer-
 eelā, berga
 №22, namā.
 Par fabrikas zenam
 dabujam
andekli, linn un
pakulu dņijas
 tā ari bal, nebal un melni
 šhujumee deegi
Riģas fabrikas noliktawā,
K. Lorch & beedr.

Rupat isnahluse un wifās grahmatu
 pahdotawās dabujama šchabda jauna grah-
 mata:
Kristiģas tizibas
mahziba,
 pehz Dr. Mahrtina Lutera katšhina skolam
 un pašchamahzibaī šaralstijis
J. Šhmann, Lasdones mahzijas-
 Sena: broščeta 70 kap., esceeta 80 kap.
L. Šorchelmana komisija,
 Wehweru eelā Nr. 6.
 Manā

Jaimneezibas skolā,
 Grehžinecku eelā Nr. 33, 1. 1. nowembri
 fahlees 6 nedēlu leelā mahriščanas
 karts, weenigi tilai smaltam lehtim, es-
 beenu šarhifschanai un pilnigās koncito-
 rejas mahziba.
 Peeteišchanos ik deenas no psl. 2 pehz
 puš. fahlot peestem leelā Grehžinecku
 eelā Nr. 33, 1.
Wilhelmine Brink šofe.

Maflatura
 mahlderu prečšchā tapeščanas, dabujama
Ernsts Plates
 grahmatu drulatawās.